

In dit nummer
De Amateur-
beweging
in
Ned.-Indië.

RADIO EXPRES

Het Draadloos Zendstation voor den Amateur
door J. CORVER.

DEROE belangrijk uitgebreide druk.

PRIJS: Ino. f 3.75, geb. f 5. -- Uitgeaf. N. VEENSTRA te 's-Gravenhage

N° 37

10 SEPT. 1926

20

CENT

N. R. W.-ZEEFKRING

Type 26 met twee meetbereiken
en ingebouwde spoelen.

f 25.-

Nederlandsche Radiowerken
te **UTRECHT.**

dat de accumulator de beste gelijkstroom bron is.

Fa. Ch. VELTHUISEN,
DEN HAAG, OUDE MOLSTR. 18 en 15a
Kantoren en Magazijnen JUFFROUW IDASTRAAT 5
Telefoon 12412 -- Anno 1891 -- Giro 28376

VARTA-DEPOT

ADRES VOOR DEN HANDEL

Laden en repareren.
Ook voor particulieren.

VARTA

Anode Accu's 10 V. prijs f 2.90
Anode Accu's 20 V., met aansluitklemmen ,, f 6.80

VARTA zuurspuiten met VARTA drijver f 3.30.

De jarenlange praktijk heeft geleerd

Geen geruisch. Geen gezoem!

TELEFUNKEN

Behalve op de RE 054, de RE 144, vestigen
wij Uwe aandacht op de

Supereindlamp RE 209.

Vooral bij de moderne verbeterde luidsprekers kan als laatste lamp niet met een gewone eindlamp volstaan worden, doch is een Supereindlamp beslist noodzakelijk om weergave van prima kwaliteit te verkrijgen. Deze lamp heet volgens de nieuwe benamingmethode RE 504. De aandacht wordt erop gevestigd, dat de RE 504 volkomen dezelfde lamp is als de RE 209.

VERTEGENWOORDIGD DOOR
SIEMENS & HALSKE AG
FILIALE 's-GRAVENHAGE
HUYGENSPARK 38-39

Storingsvrije Radio-apparaten

„Kunstzaal Edison” No. 5

— Verrassend natuurlijke weergave —

Wend U tot den EDISON-AGENT ter plaatse
Adres op aanvraag bij: LARSEN DE BREY & Co., 's-Gravenhage

De Reclame-leus der meeste fabrikanten van
plaatstroom-apparaten is: Weg met Uwe kra-
kende anode-batterij!

Een goed geconstrueerde anode-batterij kraakt niet,

terwijl de meeste plaatstroom-apparaten een
duidelijk hoorbare bromtoon veroorzaken.
ELFA anode-batterijen leveren U waar voor
het besteede geld.

Elfa Super anode-batterijen zijn niet te overtreffen.

ELFA-ELEMENTENFABRIEK - AMSTERDAM

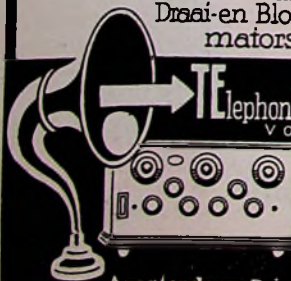
N.V. Handelsvereniging voorheen L. TERWAL
AMSTERDAM, Ceintuurbaan 254. Tel. 29456.

Filialen { ROTTERDAM, Haringvliet 36. Tel. 9209.
 { Oosterkade
 HAARLEM, Kleine Houtstraat 37.

HET ADRES voor alle voorkomende Radio-
onderdeelen en complete toestellen

Neutrodyne-en Superheterodyne- Ontvangstoestellen Radio-Onderdeelen,

vooral Luidsprekers, Hoofdtelefoons,
Draai- en Blokcondensatoren, Transfor-
mators, Weerstanden, enz.

TElephon Fabrik Actien-Gesellschaft
VORM. J. BEKTERER

Ingenieurs- en Verkoopbureau

H. Stiegel Jng.,
Amsterdam, Prinsengracht 851, Tel. 37348

RADIO-EXPRES

WEEKBLAD VOOR RADIO-TELEGRAFIE EN -TELEFONIE

OFFICIEEL ORGAAN VAN
DE NED. VER. VOOR RADIO-TELEGRAFIE.

REDACTEUR: J. CORVER.

UITGAVE VAN N. VEENSTRA,
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.
TELEFOON 32112.

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN VRIJDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 3.— per halfjaar voor het binnenland en f 5.— voor het buitenland, per postwissel in te zenden aan het bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag. — Losse nummers f 0,20 per stuk.

Correspondentie, zowel voor Administratie als Redactie, gelieve men te zenden aan het adres: **Laan van Meerdervoort 30, 's-Gravenhage.** Het auteursrecht op den volledige inhoud van dit blad wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van 23 September 1912, Staatsblad n° 308.

HET LEZEN VAN SCHEMA'S.

„Schema's zijn voor den beginner op radio-gebied het groote struikelblok”.

Dat is een uiting, die men telkens weer hoort. En meestal wordt er dan aan toegevoegd: geef toch meer teekeningen, waarin de verbindingen zijn aangegeven met perspectivische voorstellingen van de onderdeelen; en verder bouwplannen, liefst op ware grootte.

Ons bezwaar daartegen is juist de volkomen onoverzichtelijkheid van bouwteekeningen en ook van schema's, waarin de onderdeelen zelf zijn afgebeeld.

Dat klinkt misschien vreemd in de ooren van den beginner, maar het blijft de werkelijke waarheid. Wie de eenvoudige schemateekening niet begrijpt, kan de werking van een toestel uit een bouwplan zeker niet leeren kennen!

Nu hooren we vaak in brieven, dat men er ook eigenlijk niet zoozeer prijs op stelt, de werking van een toestel te doorgronden; dan wel nauwkeurige aanwijzingen te hebben om een beproefd goed type blindelings na te bouwen. Liefst zoo gemakkelijk en snel mogelijk.

Hier schuilt een noodlottige misvatting, die zich practisch ook in 90 van de 100 gevallen ernstig wreekt. Wie zonder enig verder inzicht in de samenstelling van radiotoestellen met de mooiste en volledigste werkteekening in de hand aan het knutselen gaat, begaat bijna zonder missen de meest zonderlinge fouten en het „voltooide” toestel kan daardoor zeer geheimzinnige en moeilijk te ontdekken kuren vertoonen.

Wel kan dit goed gaan, wanneer men

een bouwplan aanschaf, dat door een fabriek is samengesteld, precies op maat voor háár onderdeelen en als men dan ook die onderdeelen er bij koopt en liefst ook de geboorde ebonietplaat. Dan is er geen enkel schroefje, dat ergens anders zit dan op de teekening aangeduid en waarvan men zichzelf reenschap behoeft te geven. Hiervoor kan men tegenwoordig bij den radiohandel heel aardig terecht.

Bouwplannen uit een radio-blad, die niet voor zeer bepaalde merken van onderdeelen zijn geteekend, mogen een schijn van volledigheid bezitten, zij kunnen den argeloozen oningewijde leelijk van de wijs brengen, als de door hem gekochte condensatoren, transformatoren, of wat dan ook, eenigszins anders zijn ingericht dan in de teekening is verondersteld.

Wij ontkennen dus niet het nut van een bouwteekening in het algemeen, maar dat nut geldt meer voor enkele veelgevraagde standaardtoestellen, gemaakt van standaard-onderdeelen.

Enkele door ons zelf gepubliceerde, maar opzettelijk niet geheel op schaal gebrachte bouwteekeningen waren meer bedoeld als aanwijzingen voor een bepaald systeem van rangschikking der onderdeelen¹⁾. Daarbij hebben we juist de ervaring opgedaan, dat bijv. het systeem van aanbrenging van negatieve roosterspanning door één of meer weerstanden in de minleiding der hsp. batterij, dat lag opgesloten in onze bouwteeke-

¹⁾ Koomanstoestel met 2 lfr. RE No. 5 en 11.

Super Radiola RE No. 10.

Eenknopsontvanger met wisselstroomvoeding RE No. 16.

ning voor den eenknopsontvanger, door zeer vele lezers niet daar uit gehaald kon worden om het in een ander schema toe te passen. Daarom geven we er, ter verduidelijking (let wel!) nu een schema-voorstelling van in de Vragenrubriek in dit nummer!

Dit heeft ons wederom bevestigd, dat de bouwteekening onoverzichtelijk is voor de herkenning der eigenlijke functie van verschillende onderdeelen. Daarvoor kan het principe-schema niet worden gemist. En wie zelfs ook zonder eenige vooropgezette bedoeling om zich in radio meer te gaan verdiepen, toch aan zelfbouw gaat doen, die kan er niet van af, schema's te leeren lezen. Perspectivische voorstellingen van de onderdeelen met de verbindingen daartusschen aangebracht²⁾, kunnen hoogstens dienen als een leermiddel om het schema-lezen te leeren.

Bij behandeling van nieuwtjes op het gebied van radio-schakelingen is de bijvoeging van volledige bouwplannen van toestellen, waarin die nieuwtjes zijn belichaamd, dikwijls hoogst verwarrend voor dengene, die zich snel alleen even van het nieuwe idee op de hoogte wil stellen. Het schema — goed geteekend — brengt dit veel gemakkelijker naar voren.

Het trof ons, in de „Wireless World”, die in de laatste jaren aan bouwplannen (zelfs werkteekeningen van de kistjes voor de toestellen) heel wat ruimte heeft

²⁾ Zie Nederlandsche Radiobibliotheek, deeltje „Hoe kan ik draadloze telefonie ontvangen”. Voor schema's en hun verklaring: „Het draadloos amateurstation”. Beide uitgaven van N. Veenstra, den Haag.

verdaan, thans deze erkenning te lezen:

„De als prentje uitgevoerde planteekening is gebleken beslist ondeugdelijk te zijn om de kennis (der logische samenstelling van een toestel) te doen verkrijgen en wekt ook een te groot zelfvertrouwen, dat alle kans heeft, eer gevaarlijk te worden”.

Gelukkig wordt de vertrouwdheid met schema's gauw genoeg verworven en staat de bedrevenheid van den Nederlandschen amateur op dit punt hoog aangeschreven. Die is dan ook onmisbaar.

TELEFONISCHE BERICHTEN VAN DE BILT.

Ten behoeve van hen, die de radio-telefonisch uitgezonden weerberichten van het Kon. Ned. Meteor. Instituut willen opnemen, n.l. de ochtendverwachting, die te 10.45 v.m. wordt gegeven en ongewijzigd te 11.50 v.m. en 12.55 n.m. wordt herhaald en de avondverwachting van 8.35 n.m., zal gelegenheid worden gegeven tot het instellen van de ontvangtoestellen, waartoe bij den korten duur van de normale uitzending vaak niet voldoende gelegenheid bestaat.

De uitzending, welke geschiedt op een golfengte van 1100 M., zal daartoe van 7 tot 30 September 1926 op werkdagen worden aangevuld met proefuitzendingen van 1.30 tot 1.45 n.m.

RADIO LEED EN . . . RADIO BELASTING.

Nu het wel een voldongen feit is, dat de Staat den omroep ter hand zal nemen, en daardoor ook een verplichte bijdrage van elken luisteraar zal eischen, is bij mij de vraag opgekomen, of het nu ook niet de plicht van den Staat is, den luisteraars een ongestoorde ontvangst te verzekeren.

Ik bedoel hier in hoofdzaak mede, die luisteraars, die aan- of nabij elektrische trambranen wonen.

Naar mijne meening ligt het — nu men met eischen begint, in den vorm van belasting of hoe men het noemen mag — zeer zeker ook op den weg der Regeering om gemeentebesturen en tramdirecties de verplichting op te leggen die maatregelen te treffen, die ertoe leiden, dat tramstoringen tot het verleden behooren — of althans tot een minimum worden beperkt.

Dat met goeden wil veel te bereiken is, bewijst zeker wel onderstaand stukje, door mij overgenomen uit een bij ons verschijnend dagblad — niet dat ik maar zoo alles onvoorwaardelijk geloof wat een courant schrijft — maar hier is dunk mij toch wel de moeite waard dit hierbij op te nemen. Vele abonné's van R.-E.

zullen het misschien gelezen hebben, voor hen, die er nog niet mede bekend zijn, het volgende:

De tramstoringen te Halle opgeheven.

Halle, vroeger de radio-„Het” genoemd waar radio-ontvangst op grooten afstand onmogelijk was, is thans van de vele storingen der elektrische trams bevrijd.

Van 16 Augustus af loopen de trams n.l. met kool-sleepstukken in plaats van de tot nu toe gebruikte van aluminium.

Sedert maanden werd dag en nacht met koortsachtige haast aan de vernieuwing van de geheele bovengrondse leiding gewerkt en het aanbrengen van de beugels volgde gelijktijdig binnen één dag.

Het succes voor de radio-ontvangst overtreft alle verwachtingen. Bij de ontvangst van Leipzig zijn de storings-geluiden geheel verdwenen, ook bij die van Königswusterhausen is hoogstens een licht kraken merkbaar. Op langere golven zijn nog van tijd tot tijd krakende geluiden te hooren, welke echter in enkele weken, als de voedingsdraad door de koolsleepstukken glad geslepen is, ook geheel zullen verdwijnen.

* * *

Zie ook R.E. No. 35 pag. 607 links boven en vorig No. 36 pag 623 rechts onder. Red.

KRITIEK ?

Aangezien mij ter oore is gekomen dat, naar aanleiding van mijn mededeelingen over een Philips zender in R.-E. no. 34, in den Radioluistergids eenige opmerkingen zijn gemaakt, voel ik mij genoodzaakt de lezers van R.-E. even de onjuistheid van dezen aan te toonen. Het is mij gebleken dat de geachte redactie van de R. L. G. geënzins op de hoogte was van de bewuste proeven, zelfs deze proeven niet eens gehoord heeft, wat toch een eerste vereischte is om aanmerkingen te kunnen maken op een rapport van iemand, die de proeven wél gehoord heeft. Wat mijn opmerking over het duidelijk verschil tusschen de S en F betreft, schrijft de R. L. G.:

„In verband met het groote verschil tusschen de „s” en de „f” moet het voor den inzender een verrassing zijn te hooren, dat zijn nationale omroepstation Hilversum heet en niet Hilversum zooals hij tot dusver gemeend moet hebben”.

Dit doet ten sterkste uitkomen dat men niets van de proeven gehoord heeft, anders zou men weten dat deze mededeeling gedaan werd naar aanleiding van een vraag van den Heer Numans of het bedoelde verschil duidelijk waar te nemen was, waartoe de Heer N. verscheidene malen de letters T S F en S F R noemde en aangezien de microfoons in Eindhoven en te Hilversum op geheel verschillende principes berusten, was het dus niets vreemd dat het verschil hier meer op den

voorgond trad dan normaal van Hilversum opgemerkt kan worden.

Dat mijn opmerking over de ruischfilter niet begrepen is zal nu zonder meer duidelijk zijn; het bewijst dat de redacteur van den R. L. G. nooit naar PCJJ geluisterd heeft. Had hij dit wel gedaan, dan zou hij dikwijls proeven gehoord hebben die ten doel hadden het ruischen dat ontstaat bij het uitzenden van grammofoonplatenmuziek te verminderen. De mededeeling dat ruischfilters gebruikt worden bij interlocale telefoonlijnen raakt dus in dit verband kant noch wal.

Tenslotte zou ik de redactie van den R. L. G. willen vragen: Waarom werden deze opmerkingen niet in R.-E. gezet? Geeft U zóó de N.V.V.R. haring en kuit op een bordje?

Utrecht.

C. C. VERBEEK.

DERDE I. R. T. A.

Evenals op den Radio Salon te Scheveningen zullen ook op de van 2 tot 11 October te Amsterdam in het Paleis voor Volksvlijt te houden Derde I. R. T. A. voor radiohandelaren gratis ééndaagsche toegangskaarten worden verstrekt, wanneer deze uiterlijk 8 dagen vóór de opening onder opgave van Handelsregisternummer worden aangevraagd aan het Secretariaat van den Bond van Radiohandelaren, Keizersgracht 684, te Amsterdam.

Leden van den Bond kunnen gratis op gelijke wijze, onder bijvoeging eener pasfoto, een doorlopende toegangkaart aanvragen, die geldig zal zijn met dame.

* * *

De N. S. F. te Hilversum zal op de I. R. T. A. een harer omroepzenders opstellen, terwijl de N. S. F. ook zorgt voor inrichting eener klankzaal, geheel naar het model van die van den H. D. O.

I. R. A. F. A.

Van 18—26 September e.k. wordt in de Bellevue-zalen te Amsterdam het Internationaal Radio Amateurs Feest Amsterdam gehouden.

Behalve uit Nederland, zullen daar ook amateurstoestellen uit Engeland, Duitschland en Denemarken worden geëxposeerd. De N.V. Idzerda Radio brengt er haar ouden en nieuwen zender en laat een klankzaal in werking zien. Een historische afdeling van elektrische apparaten vanaf 1750 is ingericht.

Ook zal de werkelijk draadloze overbrenging van teekeningen volgens systeem Prof. Dieckmann worden gedemonstreerd tusschen een zender in de eerste en een ontvanger in de tweede zaal.

RADIO TENTOONSTELLING BERLIJN.

Berlijn, Zaterdag.

Het is even over half elf. In dichte drommen komen de vele genoodigden om de inwijding van den radio toren bij te wonen. Onder de Hollandsche vertegenwoordigers der pers merk ik den heer Vogt op. In een U-vorm zijn een groote menigte stoelen klaar gezet ten Noorden van den mast.

Ver achter ons hooren we den Siemens luidspreker: „Achtung, Achtung, jetzt folgt Valencia". De muziek is helderder dan het vorige jaar. Zou de luidspreker verbeterd zijn?

Het wordt 11 uur. Nog steeds houdt de stroom van bezoekers aan. Ik mis hier bij deze officieele opening het Engelsche „precies op tijd zijn".

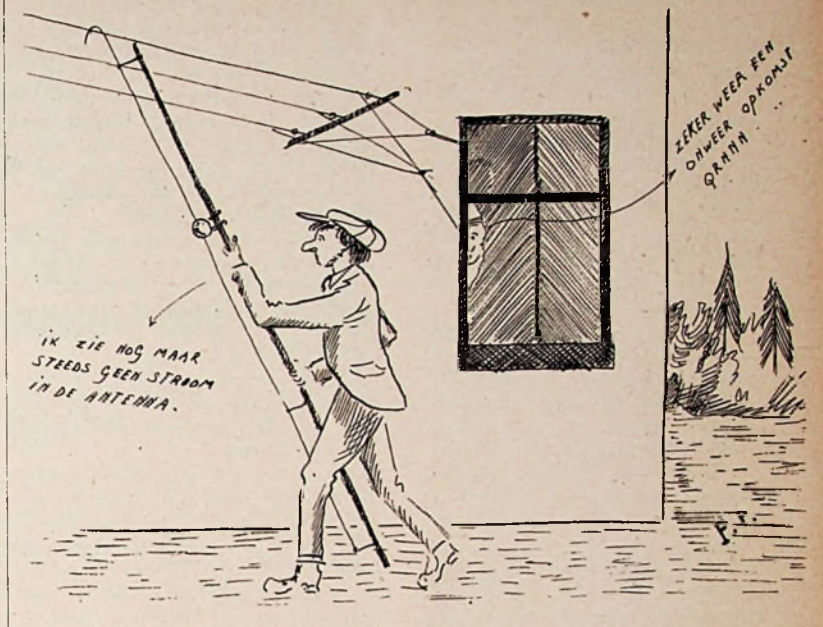
Eindelijk om 11 uur 8 min. wordt door het groote Berlijnsche radio Orkest de Ouverture Leonore No. 3 ingezet, welke voortreffelijk gespeeld wordt. De dirigent heeft het orkest volkomen in bedwang. De zachte passages waren vooral aan den oostkant slecht te hooren. Als onze omroep eens over een dergelijk orkest de beschikking had.... Hopelijk komen we gauw zoo ver. Als eindelijk de muziek ophoudt, breekt een spontaan handgeklap los.

Daarna een proloog van Hans Brenner „Der neue Roland" door Alfred Braun voorgedragen. Dan komt „Oberbürgermeister" Böss aan het woord en heet de talrijke eeregasten hartelijk welkom. Na den „Funkturn" aan de bescherming van het *Berliner Messe Amt* overgedragen te hebben sloot de heer Böss zijn rede. Drie donderend harde salvo's uit een kannonnetje volgden, om heel in de verte op de huizenblokken te weerkaatsen, om ver in het rond te verkondigen dat de inwijding had plaats gehad.

Daarna wordt de derde radio tentoonstelling geopend, met ook nog eenige redevoeringen, muziek en zang. Na dit alles kon de mast bezichtigd worden en kon men met de lift geheel omhoog gaan tot den top toe. Verder het restaurant halverwege. Van eenige orde of regelmaat was niets te bespeuren. Dadelijk werd door een groote menigte de ingang bestormd om ook maar zoo vlug mogelijk boven te komen doch.... men had zich vergist doordat eenige meer en minder vriendelijke wachters het publiek tegen hielden. Men mocht niet naar boven omdat men een drietal ministers verwachtte, die.... niet kwamen.

Het publiek, waaronder verscheiden persmensen, konden zich onder een vrij sterk gedrang in de volle zon ongeveer een uur amuseeren met wachten. Totdat.... de vertegenwoordigers der groote Berlijnsche pers „los" kwamen. In vloeiende taal met de noodige brugge-

DRAADLOOZE CARICATUREN.

De gestoorde nacht „rust"
of hoe men N-Ø.... tracht uit te „visschen".

luiden probeerde men de wachters te overtuigen dat men verlangde naar boven te komen.... en eindelijk werd de toestemming gegeven. Het gedrang was onbeschrijfelijk doch boven kwamen we en heelhuids ook nog (wat een meevaller was). Van verschillende kanten werd voorgesteld de menschen genummerde kaarten te geven opdat ieder op zijn beurt kon gaan. In dit geval schoot de organisatie hoe goed deze ook geweest moge zijn te kort.

Ik zal hierna nog een en ander uitvoeriger uiteenzetten wat betreft de tentoonstelling zelf en de constructie en uitvoering van den mast.

Eerst zal ik even een algemeenen indruk weergeven welken de tentoonstelling gaf. De technische uitvoering van diverse fabrieken was veel beter dan een jaar geleden. Het z.g. „confectiewerk" is verdwenen. Alleen de betere toestellen hebben zich kunnen handhaven in den zwaren concurrentie-strijd.

Wat het bekomen van inlichtingen betreft voor de buitenlandsche pers, waren sommige firma's zooals Siemens en Halske, A. E. G., „Ideal", Huth e.a. bereid om inlichtingen te geven. Anderen daarentegen, o.a. Telefunken, en de D. T. W. waren minder scheutig in mededeelingen, bij deze firma moest men de woorden uit den mond trekken (niet waar collega M. M. B. ?)

Ik geloof wel dat er direkt in het begin al goede zaken gedaan zijn. Direkt viel op, dat de meeste firma's met plaatstroomapparaten uit kwamen, de hoofdtelefoons welke men een jaar geleden in een groot aantal fabrieken zag, zijn vrijwel alle verdwenen. Hiervoor zijn luidsprekers in de plaats gekomen. Duidelijk is dan ook te bemerken, dat in het algemeen een luidsprekerapparaat de voorkeur geniet boven telefoon ontvangst.

BONTEKOE IRVING.
(Wordt vervolgd.)

DE AMATEURBEWEGING IN NED.-INDIE.

Toen ik destijds naar Indië ging nam ik een toestel uit Holland mede, waarmee ik den omroep aldaar uit binnen- en buitenland vrij goed kon vangen, doch in Indië aangekomen, hoorde ik er hier niets mee — en wel omdat hier alle telefonieuitzending beneden de 400 M. plaats heeft. De plaatselijke radiovereeniging te Soerabaja zond toen op 75 M. en dit was dus voor mij iets onbereikbaar. Nu heb ik een anderen ontvanger, speciaal voor kortegolf werk en geeft de 60 en 75 M.-ontvangst niet meer moeite dan destijds Davenport en Hilversum op 't oude toestel.

Buiten den zender van de radiovereeniging zenden hier nog een paar amateurs muziek uit, waaronder de ondergeteekende en zoo is er hier uit de stad dagelijks wat uit het luchtruim op te vangen.

De zenders hier zijn: 1o. De radiovereeniging, zendend momenteel op 125 M.; 2o. „Elveka” (een radiohandel) zendend op 225 M. en ikzelf onder de letters KB73 zend op 180 M.

Het is opmerkelijk zooals op de golflengten tusschen de 60 en 150 M. van luchtstoringen haast geen last wordt ondervonden; vooral beneden de 100 M. is 't bladstil meestal, en het verwondert nog steeds, dat in Europa de omroepstations niet hoe langer hoe meer op dat kortere golfgebied afdalen.

Mijn telefonie zendertje is er een van het Hartley type met roostermodulatie, gevoed met accu's. Met twee parallel geschakelde Philips 201 A-lampen kreeg ik van mijn uitzendingen uitstekende rapporten tot zelfs van Sitoebonoto toe (recht door de lucht gemeten een kleine 200 K.M.), waar met det. en 3 l.f. spraak en muziek nog goed te volgen waren.

Het zendertje is opgesteld in het Kunstkringgebouw en van daar worden de concerten van de diverse artiesten die daar optreden, uitgezonden. Vorige maand waren het een serie concerten van den Spaanschen pianist Iturbi en eenige symphonie concerten. Deze maand zijn eenige piano en violoncel concerten aan de orde, te geven door Hekking en Spaanderman. De ontvangst hier in de stad is op 3 lampen (det. en 2 l.f.) met flinke luidsprekersterkte.

Zelfs uit Kraksaän kreeg ik nog rapporten van luidspreker ontvangst.

Het zenden door bovenbedoelde amateurzendertjes is hier momenteel niet verboden.

De grootste moeilijkheid blijft voor ons amateur omroepers echter de microfoonquaestie. Waar het hier gaat niet om een enkel gesprek, maar om werkelijk goede muziek uit te zenden, wordt er van de microfoon heel wat gevergd. Allerlei microfoontypen werden door mij beproefd o.a. Ericsson, Western Electric, Solid back, en nog diverse andere kooltypen met metalen of andere trilplaten, van hoogen of lagen prijs. Steeds keerde ik echter terug op een microfoontje van f 1.25, dat ik uit Holland meebracht; inwendig bevinden zich zes ronde kegelvormige bakjes, in twee groepen van 3 gevuld met eenigzins hoekige koolkorrels, een merk of zoo vond ik er niet op. Kan iemand mij misschien inlichten waar ik deze microfoons of althans de koolplaatjes (reserve) kan krijgen?

De modulatie, hoewel thans reeds vrij zuiver, is nog niet gelijk aan die van Daventry en Hilversum en ik kom daarom vragen of er niet een omroepmicrofoon, hetzij van het kool-, dan wel van

het magnetische type, in den handel is welke niet te duur is (niet boven de f 300.—) en welke toch voor modulatie doeleinden een overdracht geeft, gelijkwaardig aan bovenbedoelde stations.

Van buiten onze Oost hooren we hier de Japansche en de Australische stations en Manilla en Singapore. Met det. en 2 l.f. heb ik ze alle goed duidelijk op de kop-telefoon, echter zijn op deze golflengte de luchtstoringen zoo hevig, dat van een werkelijk genot geen sprake kan zijn en het gesproken woord moeilijk of in 't geheel niet is te volgen.

Er zijn echter soms dagen tusschen (heel zelden helaas) dat er weinig of geen storingen zijn en alles duidelijk te volgen is; dan belt per telefoon de eene amateur den ander op en genieten we van de Australische muziek.

Op de zeer korte golven tusschen 30 en 5 M. hooren we ook van tijd tot tijd wat; soms een Japansch telefoniestation, dan wat anders.

Nu is 't opmerkelijk hoe beneden de 20 M. de luchtstoringen weer toenemen. Op de 60 M. is hier 's morgens vroeg om \pm 6 uur of iets daarvóór Amerikaansche telefonie te hooren. Zoodra de zon echter op komt, verdwijnt het geluid als sneeuw voor de zon. Het komt me echter voor dat wanneer de NSF of PCGG de moeite wilden doen eens telefonie te zenden op ongeveer 45 à 40 M. met een kilowatt of 3 energie, deze hier zeker door heel wat Indische luisteraars zou kunnen worden opgevangen, want het zijn hier bijna allen kortegolf liefhebbers. De tijd moet natuurlijk zoo gekozen worden dat het grootste traject in 't donker is en 't hier zoowel als daar een menschelijke tijd is om te ontvangen en te zenden.

Dat de mogelijkheid niet denkbeeldig is, getuigt het feit dat het Engelsche station Bournemouth hier van tijd tot tijd in de nachtelijke uren waarneembaar is.

Wanneer bijv. 's winters om \pm 4 uur n.m. begonnen wordt met zenden in Holland tot 6 uur n.m. b.v., dan zullen hier de radioluisteraars graag er tot 12 uur 's avonds voor op willen blijven om uit te luisteren.

Indien er iets van komen mocht, zal ik zorgen dat de proeven met uitluisteren in alle Indische dagbladen worden vermeld en zullen er stellig velen naar zoeken.

Soerabaia.

H. K. J. VAN DEN BUSSCHE.
KB73.

DE OMROEPER VOOR DEN OMROEP!

De echte, ouderwetsche stadsomroeper, de man aan wiens naam wij in Nederland het woord „omroep” voor de tele-

fonie-uitzending hebben ontleend, zal thans voor den radioomroep zijn stem laten hooren.

Woensdag 15 September te 7.55 A.Z.T. zal door de microfoon van 2LO een wedstrijd worden weergegeven, georganiseerd door de „National Town Criers' Association”.

Het begint met een lezing van Francis Gribble over „The oldest form of broadcasting”, gevolgd door een doorverbinding van den zender met Pewsey, waar de wedstrijd plaats vindt.

Er zijn 40 of 50 deelnemers, allemaal kerels met stemmen als klokken. Maar die krijgt men per radio niet allen te hooren. De 5 matadors, die uit den vroeger op den dag gehouden wedstrijd als overwinnaars te voorschijn treden, zullen aléén voor den radio-avond optreden.

Als voorzorgsmaatregel wordt de microfoon op 60 meter afstand van de sprekers opgesteld.

De heer Chr. la Verge te Huis ter Heide, schrijft:

Naar aanleiding van de mededeeling in Radio-Expres betreffende een nieuwen zender op een golflengte van 1000—1100 M. kan ik U het volgende mededeelen.

Maandag 16 Augustus j.l. hoorde ik om half vier 's middags een uitstekenden fox-trot spelen. De modulatie van den zender was uitstekend en de sterkte kei hard.

Mij verwonderende op dit vroege uur Hilversum te hooren, bleef ik natuurlijk luisteren. Helaas was na dit muzieknummer het einde en werd nog meege-deeld: dat een bericht van den heer „Auditor” ?? zeer welkom zou zijn en dat de zender ter plaatse (?) zeer goed doorkwam — tot afgesproken tijd. Het was dus een Hollandsch telephonie station.

Ik hoop de onbekende experimenters hiermede van dienst te zijn geweest.

De heer W. F. Snijders te Rotterdam schrijft:

Zondag 5 September j.l. luisterde ik van 1515 AZT tot 1545 AZT naar Hilversum. Gedurende al den tijd dien ik luisterde, heb ik heel veel storing waargenomen. Er was den geheelen tijd een

fluittoon. Ook ondervond ik veel last van een telegrafist, die op iets grootere golf-lengte seinde dan Hilversum. Kan iemand hier opheldering geven?

Ik merkte hierbij weer op, hoe wild sommige amateurs te werk gaan. Telkens als de storing begon, werd de ether vervuld met gehuil. Waarom is dat nu noodig? Als men nu eens even waarschuwt met een korten toon, wanneer men denkt met een lastige buur te doen te hebben, maar tegen een dergelijke storing maar opgeven, dat dient toch nergens toe. Laten we toch altijd even verder uitzoeken wat er aan de hand is, voordat we zogenoemd gaan „straffen”. Want dat is geen straffen, dat is ten allen tijd radio-muziek ongenietbaar maken.

Ik hoop, dat door dit schrijven deze woeste amateurs eens wat kalmer zullen worden en niet meer bij het minste geringste op hun toestel zullen aanvliegen om gil-torpedo's te lanceren.

Naar aanleiding van het schrijven van den heer M. L. Schnitzler te Rotterdam, kan ik nog melden dat het inderdaad het radiostation Waalhaven is, dat hij vaak ontvangt. Heel dikwijls kan men dit station in gesprek met vliegtuigen of andere stations hooren, vooral met Oostende, inzake weerberichten enz. enz. In Rotterdam ontvangen wij de Waalhaven kei-hard. Sterkte 9 en nog wat.

heid te geven, buitenlandsche stations te ontvangen.

De gemeenteraad van Cassel heeft besloten aan de Duitsche regeering het verzoek te richten, den naam der stad in het vervolg met een K en niet met een C te schrijven.

Woensdag 15 Sept. wordt uit de klankzaal van 2LO „La Bohémienne” gegeven.

Op 27 September wordt door den Britschen Omroep een New Zealand Dominion Day-programma gegeven, waarbij Hubert Carter liederen en muziek van de Maori's ten gehore zal brengen.

Zondag 12 Sept. geeft Oslo te 7.35 A.Z.T. de drie eerste bedrijven van Ibsen's Peer Gynt.

Van 12—18 September zal Bilbao, EAJ11, telkens na 10.20 des avonds, de programma's van andere Europeesche zenders doorgeven.

ONTWIKKELING EN TOEPASSING VAN LAAGFREQUENT-VERSTERKERS EN LUIDSPREKENDE TELEFONEN.

Door Dipl. Ing. E. WOLLNER.

II.

Er moesten in de laboratoria heel wat onderzoekingen worden verricht wat betreft de meest geschikte ijzerlegering voor de transformator-kern en de meest doelmatige methode voor het bewikkelen dier kernen, terwijl ten slotte moest worden overwogen welke typen lampen met een bepaald type transformatoren zullen moeten worden gebruikt om het hoogste rendement te bereiken. Uitkomst van al die onderzoekingen is een versterker, welke al de in muziek, en het gesproken woord voorkomende trillingen gelijkmatig versterkt. De karakteristieke kromme van een dergelijken versterker is te zien in fig. 3.

De Bell Telephone Co. bezigt bij hare versterkers alleen de smoorspoel- en transformatoren-koppeling.

De speciale versterker voor radio-doel-

einden wordt gebruikt met de z.g. conische luidsprekende telefoon.

Deze versterker is in zooverre een verbetering ten opzichte van de vroegere

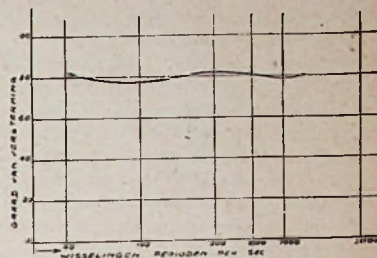

Fig. 3

typen, dat ten eerste inplaats van een 6 Volt-batterij, slechts een 4 Volt-batterij voor den gloeidraad wordt gebezigd, en ten tweede, dat de toepassing van een speciale roosterbatterij vervallen is en de roosters de juiste spanning krijgen, over weerstandsspoeltjes van de gloeidraad-batterij.

Beide wijzigingen bieden groote voordelen, want het spreekt vanzelf, dat de prijs en het onderhoud van een 4 Volt-batterij goedkoper is dan die van een 6 Volt-batterij, terwijl er door het vervallen van speciale roosterbatterijen op de onderhoudskosten van den versterker bezuinigd wordt.

De vermindering van de gloeidraadspanning werd mogelijk door de toepassing van twee verschillende typen radio-lampen.

Als versterkerlamp No. 1 (zie fig. 4) werd een z.g. „Peanut”-lamp (No. 4215 A) gebruikt, welke wij reeds vroeger in deze kolommen hebben beschreven, (zie R.-E. No. 41—42 October 1925), terwijl als versterkerlamp No. 2 een nieuw type lamp (P. A. 4) werd gebezigd, welke laatste, wat constructie aangaat, veel lijkt op de vroeger toegepaste No. 4216-A lampen, echter werkt de P. A. 4-lamp met een 4 Volt-gloeidraad batterij.

Wij geven in fig. 5 de karakteristieke krommen van beide lampen, waaruit hun volgende eigenschappen kunnen worden ontnomen:

1. anodestroom-roosterspanning karakteristiek;
2. anodestroom-anodespanning karakteristiek;
3. gloeidraadspanning-gloeidraadstroom karakteristiek;
4. verandering van anode-gloeidraad golfweerstand, met de anodespanning.

Wat nu de anodebatterij aangaat, deze bestaat uit droge elementen, met een totale spanning van 120 Volt. Daar echter de 4215-A lamp een veel geringere anodespanning behoeft, is de batterij in twee groepen van ieder 60 Volt gesplitst. Het punt van splitsing is over den eersten koppelings-transformator met de anode van de No. 4215-A lamp verbonden, en de totale spanning van 120 Volt over den

In Engeland worden proeven gedaan met speciale orkestbezettingen voor radioconcerten. Daarbij moet gebleken zijn, dat elk orkestnummer eigenlijk voor radio-overbrenging een bijzondere bezetting van het orkest vereischt. Men kwam daarbij tot ongewone combinaties van instrumenten, die misschien wel tot het ontwerpen van geheel nieuwe instrumenten, enkel voor het radio-concert zullen voeren.

... en dan weet niemand meer of er al dan niet vervorming in het spel is!

De twee stations, waarmede Baird televisie-proeven doet, zijn 2TV te Londen (St. Martin's lane) en 2TW te Green Cables. Zooals gemeld, wordt gewerkt op 200 meter.

Te Madrid zullen volgens een nieuwe verordening de plaatselijke omroepstations van 8—9.30 des avonds niet meer mogen werken om de amateurs gelegen-

tweeden koppelingstransformator met de anode van de P. A. 4-lamp.

De secundaire wikkeling van den ingangstransformator is onderverdeeld en

dient, de telefonen direct in den stroomkring der anodebatterij te plaatsen.

De uitgangstransformator heeft een bepaalde impedantie waarde, dus een be-

draadtelefonie, illustreren.

De volgende afbeelding (fig. 6) toont twee krommen, betrekking hebbende op gepupiniseerde telefoonkabels. Men verstaat hieronder een kabel, in welks draaden, op afstanden van ongeveer 2 K.M., pupin spoelen worden geschakeld. Zoolang kabels aan elkander worden gelascht, die denzelfden golfweerstand be-

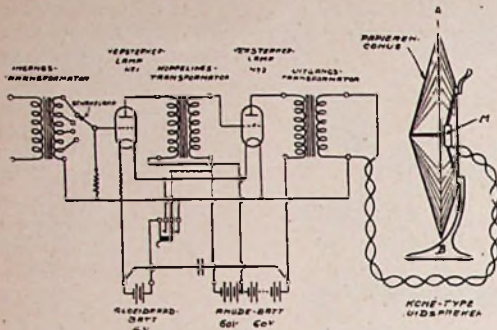

Fig. 4

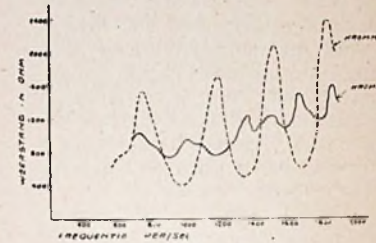

Fig. 6

de einden van deze onderverdeelde wikkelingen zijn met de contactpunten van een schakelaar verbonden. Deze schakelaar kan dus dienen om het volume van het door een luidspreker weer te geven geluid te regelen. Verder is een sleutel met twee paar contacteeren aangebracht, waarvan het eerste paar contacteeren den gloeidraad-stroomkring voor

paalden wisselstroomweerstand, ook golfweerstand genoemd. Sluiten wij nu een luidspreker aan de klemmen van dezen uitgangstransformator, dan dient er met den golfweerstand van den luidspreker rekening te worden gehouden.

Wij vestigen hier de aandacht er op, dat het, wil men de beste resultaten verkrijgen, best is, dat de golf-

zitten, zoolang zal de golfweerstandskromme geen bijzondere onregelmatigheden toonen. (Zie kromme 1).

Nemen wij echter een anderen kabel, waarin ergens langs de lijn de golfweerstand plotseling verandert, dan zien wij, dat de kromme schommelingen weer geeft.

De bochten in de kromme wijzen op onregelmatigheden in de golfweerstandswaarden. Het is mogelijk om aan de hand van het aantal dezer bochten en van de opeenvolgende afstanden hier-tusschen, door middel van wiskundige berekeningen, de plaats van de onregelmatigheid in den kabel op te sporen.

Wij komen nu op onzen versterker terug. Ook daarbij is een verschil in de impedantie waarden van uitgangstransformator en luidspreker van nadeeligen invloed op de overbrenging van de energie, en om deze reden verdient het ten zeerste aanbeveling om met een bepaald type versterker alleen een luidspreker te gebruiken, die wat zijn golfweerstandswaarde en natuurlijk ook wat zijn energieverbruik aangaat, goed met den versterker samenwerkt. Wij moeten natuurlijk ook met de door den versterker opgewekte kracht rekening houden, vooral wanneer het een vereischte is meer dan één luidsprekende telefoon aan een en denzelfden versterker te schakelen.

De golfweerstand van den uitgangstransformator van den juist beschreven versterker bedraagt ongeveer 2000 Ohm; dezelfde waarde heeft ook de golfweerstand van den Cone-type luidspreker.

Wanneer wij dus twee luidsprekers parallel schakelen, dan verkrijgen wij voor deze tezamen een golfweerstand van 1000 Ohm, en wanneer wij twee van deze parallel geschakelde groepen luidsprekers in serie plaatsen en met den versterker verbinden, dan is de golfweerstand van alle vier de luidsprekers weer 2000 Ohm. Dus de juiste verhouding van de golfweerstand is weer gewaarborgd, maar natuurlijk zal nu het vo-

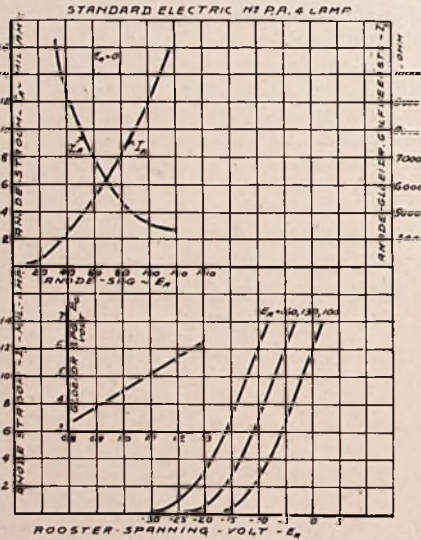
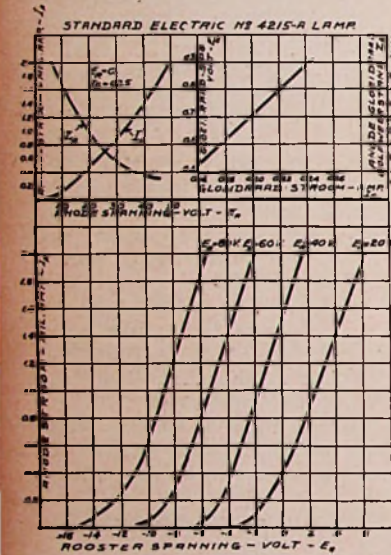

Fig. 5

de No. 4215-A-lamp sluit, en de andere twee contacteeren den gloeidraad-stroomkring van de P. A. 4-lamp.

De laatste lamp van den versterker wordt gewoon met een uitgangstransformator verbonden zooals te zien is in Fig. 4, welke de schakeling van het nieuwste type van den Bell Telephone versterker toont. Men zou den luidspreker ook direct met de anode van de laatste lamp kunnen verbinden, maar dit wordt alleen bij eenvoudige en goedkope versterkers gedaan, omdat het geen aanbeveling ver-

weerstand van den uitgangstransformator gelijk is aan den golfweerstand van de luidsprekende telefoon. Is dit niet het geval, dan zal een gedeelte van de energie, die den versterker verlaat, door de klemmen van den luidspreker worden teruggekaatst. Deze teruggekaatste energie zal in den stroomkring heen en weer schommelen en zodoende een vervorming of wel verzwakking van het geluid veroorzaken.

Hoe belangrijk dit beginsel van gelijke golfweerstand is, kunnen wij aan de hand van een voorbeeld, genomen uit de

lume van het weergegeven geluid van de luidsprekers iets worden verminderd en het hangt van de omstandigheden af, hoeveel luidsprekers wij kunnen bezigen, zonder aan de duidelijke waarneembaarheid van het geluid afbreuk te doen.

Nu willen wij nog een en ander opmerken, betr. de vorderingen op het gebied van luidsprekende telefonen.

Op een vorige afbeelding hebben wij heel schematisch het nieuwste type Bell Telephone luidspreker aangeduid. Men ziet, dat deze luidspreker zonder hoorn is uitgevoerd en dat de hoorn is vervangen door een papieren conus. De punt van den conus is door middel van een staafje met het electro-magneet systeem „M” verbonden. Alvorens op het vraagstuk der luidsprekers in het algemeen in te gaan, willen wij de essentiële beginselen waarop de werking van den conischen luidspreker berust, in drie punten samenvatten:

1. Elke trillplaat, hoe ook de vorm daarvan mag wezen, en elk metalen of houten onderdeel van een luidspreker, bezit een bepaalde resonantie-trilling. Muziek of wel een stemgeluid is samengesteld uit een opeenvolging van impulsies, die veranderlijk volume bezitten, en elk dezer impulsies zal resonantie-trillingen in een of ander onderdeel van den luidspreker opwekken. Dezelfde opmerking geldt voor de holle ruimten in den luidspreker, welke met lucht gevuld zijn. De resonantie van deze lichtdeelen zal het timbre aan het verkregen geluid verleen.

2. Wanneer wij een zekere kracht aan een zeker punt van de een of andere massa verleen, is de uitbreiding van deze kracht niet evenredig aan de massa van het betreffende voorwerp, m.a.w. wanneer wij een zekere kracht naar de punt van den papieren conus leiden, zal het effect daarvan niet onmiddellijk in elk gedeelte van den conus waarneembaar zijn. De uitgeoefende druk of trek zal zich met een bepaalde snelheid langs den conus uitbreiden. Deze snelheid van uitbreiding wordt bepaald door den elasticiteits-coëfficiënt van den papieren conus.

3. Wanneer de papieren conus in trilling geraakt, zal de lucht aan den eenen kant daarvan samengeperst, aan de andere zijde echter verdund worden en omgekeerd. Het ontstane drukverschil aan de twee kanten is zoodanig, dat luchtstromingen zullen ontstaan van den voorkant naar den achterkant en vice versa, teneinde weer eene vereffening van de drukverschillen te bereiken.

Wij hebben deze drie punten aangehaald om een idee te geven van de problemen welke eerst moesten worden opgelost om den juisten vorm en de juiste afmeting van den conus te kunnen bepalen. Het papier, waarvan de conus is vervaardigd is geprepareerd, ten eerste om het papier-geritsel tegen te gaan en ten

tweede om het papier meer bestand te maken tegen de verandering van weersgesteldheid. De conus is in het vlak, aangeduid met de lijn A—B, op een ring bevestigd.

Deze ring is vast, heeft dus in de trillingen geen aandeel. Tengevolge hiervan zullen de golven, die zich langs den papieren conus van de spits naar den ring bewegen, zoodra ze bij den ring aankomen, hier worden teruggekaatst. De teruggekaatste golven ontmoeten de van de spits komende golven en veroorzaken z.g. staande golven, waardoor bij bepaalde trillingen de resonantie meer bevordert wordt en daardoor natuurlijk ook de gevoeligheid van den luidspreker.

Bij al deze verschijnselen dient de lucht, die zich binnen in den papieren conus bevindt, tot demping van dien conus.

(Wordt vervolgd.)

GILLEN VAN TRANSFORMATOR-VERSTERKERS.

Eenigen tijd geleden werd door Ir. Mak in „Radio Nieuws” een aanduiding gedaan, wat betreft het tegengaan van genereeren (gillen) van laagfrequent-transformator-versterkers. In de gelegenheid zijnde geweest dit idee nader uit te werken, publiceert ik hieronder de bereikte resultaten.

De oorzaken van parasitair genereeren van transformator versterkers, het zij laag- het zij middelfrequent versterker, kunnen drieërlei zijn:

inductieve koppeling, veroorzaakt door onjuiste plaatsing der transformatoren, (b.v. te dicht bij elkaar of een niet precies middenloodrechte stand der kernen) of wel ondoelmatige dradenvoering;

galvanische koppeling, veroorzaakt door een te oude anodespanningsbatterij;

capacitieve-koppeling veroorzaakt door de inwendige lampcapaciteit. De remedie tegen het laatste geval is zeer eenvoudig; plaatsing van een neutrodyne cond. tusschen de roosters van twee opeenvolgende lampen verhelpt het euvel. Men moet echter het volgende bedenken. Bedoelde capacitieve koppeling veroorzaakt bijna steeds gillen in een zeer hooge, soms zelfs onhoorbaar hooge frequentie. Is de giltoon dus redelijk laag, dan kan men rekenen, dat deze veroorzaakt wordt door één van de twee eerstgenoemde oorzaken.

Gillen in een onhoorbaar hooge frequentie laat zich constateren door een hevige vervorming en een voortdurend suizen. Zeker is dit te controleren door even na te gaan of de plaatstroom der laatste lamp al of niet constant blijft bij het kortsluiten der transformator secundaire. Blijft de stroom wel constant dan is de zaak in orde, is echter het tweede het geval, dan genereert de versterker.

Staat dus de foutoorzaak vast, dan is

het zaak er op te letten, dat de met elkaar gekoppelde roosters gelijk van fase zijn, hetgeen, althans bij de meeste transformatoren er op neer komt, dat de aansluitingen van plaat en rooster aan den laatsten transformator diagonaal tegenover elkaar zitten. De waarde van dien neutrodyne cond. is meestal niet zeer kritisch zoodat voor een voorloopige proef twee in elkaar gedraaide draadjes, welke met de roosters van twee, op elkaar volgende lampen verbonden zijn, voldoen. Bij een drielamps versterker kan men natuurlijk twee trappen neutrodyniseeren. Het aardige van deze methode is, de mogelijkheid van toepassing hiervan op *middel-frequent* versterkers, waarbij zich het eigenaardige geval voordoet, dat de vervorming, welke men algemeen aan het gebruik van een 10.000 M. golf toeschrijft, geheel verdwijnt.

De weergave van een 4 lamps Super met general Radio transformatoren is minstens even goed, als bij een secundairen ontvanger zonder terugkoppeling, terwijl de toestand vrijwel ideaal is bij gebruik van de interflex schakeling. Men moet zich voorstellen dat door de neutrodyniseering de „piek” van den middelfrequent transformator als het ware ingedrukt wordt, terwijl de geluidsterkte minstens even goed blijft.

T. i. s.

ERIK SCHAAPER.

DE GENEREERNEIGING VAN WEERSTANDVERSTERKERS.

Naar aanleiding van de opmerking in Radio-Expres over genereereningen bij laagfrequentweerstandversterking, (lang snoer luidspreker, enz.) wil ik er op wijzen, dat ik deze neiging al geruimen tijd onderdruk door, tusschen plaat detector en weerstand een hoogfrequent-smoorspoel te schakelen; ook bij smoorspoelversterking pas ik deze methode toe. Aan de aan de plaat toegekeerde zijde van de hoogfreq. smoorspoel wordt dan een kleine condensator geschakeld naar een der accupolen. De condensator over smoorspoel of weerstand blijft daarnevens gehandhaafd.

De inschakeling van de h.f. smoorspoel heeft bij mij geen invloed op de ontvangst, ook niet van de kortere golven.

Door deze onderdrukking is het mij mogelijk op een binnen-antenne (beneden, beneden den dijk) van $\pm 3\frac{1}{2}$ M. op 4 lampen Hilversum en Daventry nog voldoende sterk voor kleine kamer, uit den luidspreker te ontvangen.

Dordrecht.

C. M. VAN WERKHOVEN.

DE NIEUWE OMROEPZENDER IN FRANKFORT.

In Juli van dit jaar is de nieuwe omroepzender in Frankfurt a.M. in gebruik genomen. Van de Telefunken-Maatschappij te Berlijn, die dezen zender gebouwd heeft, vernamen wij de volgende bijzonderheden:

De zender komt, wat vermogen en bouw betreft, overeen met de zenders van middelbaar vermogen, die Telefunken reeds voor Berlin-Witzleben, Hamburg-Lokstedt, Breslau en Leipzig heeft gebouwd. Het is een zender met stuurlamp en tusschenkring, die een gemiddeld telefonie-vermogen van ongeveer 3 K.W. heeft. De zender is opgesteld in een afzonderlijk gebouw in Heiligenstock, op 6 K.M. afstand van Frankfurt a.M. De antenne is 80 M. lang en gespannen tusschen twee 100 M. hooge, vrijstaande ijzeren masten, welke op 120 M. afstand van elkander geplaatst zijn. De golf-lengte van den zender blijft voorloopig nog 470 M., maar van 15 September af zal de zender werken op een golf-lengte van 428.6 M., zooals door de Union Internationale de Radiophonie te Genève is vastgesteld.

WAT IS ER
NIEUW
AAN
TOESTELLEN
EN
ONDER-
DEELEN?

Versterkerlamp voor wisselstroomvoeding. — We wisten al geruimen tijd, dat bij de N.V. Philips' Radio te Eindhoven werd gewerkt aan lampen, die geschikt zouden zijn om op wisselstroom te branden en we hadden ook al geruimen tijd geleden gelegenheid om ons door de proef te overtuigen van de op dit gebied gemaakte vorderingen.

Waar we ons voor wisselstroomvoeding steeds bijzonder hebben geïnteresseerd, moesten we het wel betreuren, dat de werkelijk zeer goede resultaten niet al dadelijk onder het bereik van alle experimenteers op dit gebied werden gebracht. Toch begrijpen en waardeeren

we de aarzeling van den fabrikant om met het bereikte voor den dag te komen.

Als men zich een zoodanige volmaakteheid ten doel stelt, dat bij meervoudig versterkte ontvangst, zelfs met telefoon op het oor, geen enkel gezoem meer hoorbaar is, dan betwijfelen wij voorschans of dit met directe wisselstroomvoeding voor de gloeidraden ooit zal zijn te bereiken. Een fabriek nu, die gewoon is, met een „af“ product te komen, dat onder alle redelijke omstandigheden voldoening geeft, moet wel eenigszins er voor terugschikken, zich te wagen op een gebied, waar de criticus altijd nog stof kan vinden als hij die zoekt.

Toch begroeten we het met groote voldoening, dat thans de versterkerlamp C 0805, als laatste verbetering van de tot dusver in het laboratorium gebleven voortbrengselen, in algemeenen omloop wordt gebracht. Want deze lamp is o.i. werkelijk het beste, wat tot dusver voor het doel bestaat.

Het kan terecht eenige verwondering baren, dat hier voor een bepaald doel uitsluitend een versterkerlamp wordt gebracht en wel van het eind-versterkertype met 5-voudigen versterkingsfactor en overeenkomstige karakteristiekruimte als van de B 406. Dit zal wel zijn oorzaak hierin vinden, dat het branden van den gloeidraad op wisselstroom bij een eindlamp steeds de minste bezwaren oplevert. Het is blijkbaar wederom een daad van voorzichtigheid, nog niet dadelijk ook de wisselstroom-detectorlamp los te laten.

Laat ons evenwel hier en den fabrikant en den gebruiker een hart onder den riem steken!

Wij bezitten op het gebied van wisselstroomontvangt nu reeds een vrij langdurige en uitgebreide en daarbij vrijwel dagelijkse ervaring. Voor omroepontvangt op luidspreker bezigen wij voor huiselijk gebruik nu al bijna twee jaar lang nooit anders dan volledige wisselstroomvoeding. Voor onze publicaties erover in R.-E. ga men terug tot October 1924. In hoofdzaak zijn het steeds nog volmaakt dezelfde toestellen van toen, die we nu nog gebruiken. Voor en na zijn telkens weer iets betere lampen gevonden en toegepast en de kwaliteit der ontvangst is daardoor op één lijn gebleven met de ontwikkeling, welke die kwaliteit in 't algemeen heeft gehad. Wie het hoorde en niet wist met welk soort toestel werd gewerkt, heeft nooit ook maar het vermoeden gehad, dat er wisselstroom bij in het spel was!

Zeker, men moet niet met een telefoon achter drie lampen gaan luisteren. Maar dat komt toch immers ook practisch niet voor bij omroepontvangt! Wij althans hebben daarmee op kleine antenne luidsprekerontvangt die ook voor een aantal stations op de kortere golven nog heel voldoende is.

In de laatste paar maanden was er een kleine „maar“ aan verbonden. Met de nieuwe conus-luidsprekers, die zoo buitengewoon gevoelig zijn voor de geringste kwaliteitsvlekjes, stond de wisselstroomontvangt niet op heel goeden voet. De kwaliteit der weergave speciaal met Philips' luidspreker achter een weerstandversterker stond opmerkelijk boven de kwaliteit met zelfden luidspreker achter den wisselstroomontvangt.

Maar de C 0805 heeft den wisselstroomontvangt ook dezen achterstand voor een goed deel doen inhalen.

Als wij zoo nu en dan klachten hooren over „brommende“ plaatstroom-apparaten bij toestellen, waar de gloeidraden toch met accu worden gevoed, dan klinken ons zulke klachten heel wonderlijk. Onze volledige wisselstroomontvangt toch brengt het hoogstens bij uitzondering — tijdens storingen op het net blijkbaar — tot een zacht gezoem, dat dan gewoonlijk dan nog alleen met afgeschakelde antenne zwak uit den luidspreker is te hooren. De ontvangst blijft ook dan onvervormd en goed, zoowel tusschen 300 en 500 als tusschen 1000 en 2000 meter.

Wie het onvergelykelijke gemak van totale afwezigheid van elke zorg voor accu en batterijen — ook bij meer langdurige uitstedeigheid — eenmaal heeft ervaren, zal pas begrijpen, waarom wij in wisselstroomontvangt — of iets daarmee gelijkwaardigs — de grootste mogelijkheid voor verdere populariseering van de radio zien.

En dan mogen we met eenigen nadruk hier uitroepen: geef ons bij de C 0805 de bijpassende hoogfrequent- en detectorlamp. Want het gloeidraadtype van deze lamp — waar het op aankomt — is goed!

De gloeispanning is laag; 0.6 à 0.9 Volt (gemiddeld 0.8, zooals de twee eerste cijfers achter de C aangeven); de gloeistroom vrij hoog, n.l. 0.3 ampère, hetgeen voor wisselstroomvoeding geen enkel bewaar geeft. Verdere gegevens uit de karakteristiek zijn: $g = 5$; $S = 0.7$; $R_i = 7000$ ohm; anodespanning 20—120 Volt; ruststroom 15 m.A., roosterspanningsbereik bij plaatsp. 120 Volt ongeveer 20 Volt, dus te gebruiken neg. resp. 10 Volt.

Bell Telephone-laagfrequent-transformatoren. — Het Radio Technisch Bureau „Havened“, den Haag, dat reeds geruimen tijd den verkoop heeft van kleinere losse onderdeelen van de Bell Telephone, brengt nu ook de laagfrequent-transformatoren van dit fabriekaat.

De Bell Telephone is wel de eerste geweest, die voor de transformatoren versterkers een smalle schijfwikkeling heeft toegepast, waarmee de eigen capaciteit der wikkeling klein wordt gehouden, hetgeen zooals men weet, een voorwaarde is voor vervormingvrijheid.

PROGRAMMA-BIJBLAD

WEEK VAN 12—18 SEPT. 1926.

Overname, geheel of gedeeltelijk, verboden

De stations beneden 600 meter golfhoogte zijn niet geregeld op elk uur van den avond in ons geheele land hoorbaar. Bovendien lijden zij vaak aan onderlinge storing en aan sluier-effect.

DAVENTRY, 1600 M.

Zondag 12 September.

Zie het geheele programma van Londen. 10.55—11.25 The silent Fellowship van Cardiff.

Maandag 13 September.

10.50—1.20 Concert door het radiokwartet en Lena Mason, viool. Doris Lenon, sopraan. H. Edwards, bariton.

11.20—12.20 Dansmuziek van het Jack Paynes Hotel Cecil dansband. Zie overigens Londen.

Dinsdag 14 September.

10.50—1.20 Concert door het Stanley Holt-octet en Dorothy Hess, piano. Marie Thomson, sopraan. Fred. Steger, tenor.

8.20 Herinneringen van voor den oorlog. Het orkest: March „Soldiers in the Park”. Monckton. Twostep „Whistling rufus”, Mills. 8.26 J. Rorke, humorist. Snooky Ookums. Little Dolly day dreams.

8.32 Orkest: Valse The marriage market, Jacobi.

8.36 J. Rorke en Lily Irene: Johnny Jones and his sister sue. Tell me pretty maiden, Stuart.

8.42 Orkest: Two step Moonstruck, Monckton.

8.45 Grace Daniels: Give me a little cosy corner. Our Lodger's such a nice young man. All that I want is love.

8.55 Orkest: Fragmenten van Havana, Stuart.

9.05 J. Rorke: A little bit off the top. Lilly of laguna, Stuart.

9.11 Orkest: Two step „Ragtime violin”, Berlin.

9.14 J. Rorke en Lily Irene: Teach me how to coo, Kerker. Two little chickens, Rubens.

9.20 Orkest: Valse Gypsy love, Lehar. The merry Widow (Het vroolijke weeuwteje), Lehar.

9.27 G. Daniels, humorist: My moon, Pélissier. Has anybody here seen Kelly? Honey-suckle and the bee.

9.37 Orkest: Gaiety echoes, Monckton. Zie overigens Londen.

Woensdag 15 September.

10.50—1.20 Het radiokwartet en Miriam Anglin, cello. Marian Carew, sopraan. Tom J. Phillips, tenor.

11.20—12.20 Dansmuziek van de Royal

Opera door Jack Howard's band. Zie overigens Londen.

Donderdag 16 September.

10.50—1.20 Het Geoffrey Goodhart sextet en Cecil Dixon, piano. Clara Salisbury, humoriste. H. Hallas, bariton.

8.20 Orkest- en vocaal programma. Military march „Pomp and circumstance No. 4”, Elgar. Overture Nell Gwyn, German.

8.40 W. Glynne, tenor, met orkestbegeleiding: I care not if the cup I hold, Sullivan. An Englishrose, German.

8.50 W. Ajello, sopraan: Dance away, Denza. La serenata”, Tosti. By the waters of Minnetonka, Lieurance.

9.00 Orkest: Balletmuziek „Hiawatha”, Coleridge-Taylor.

9.15 W. Ajello met orkest: Nymphes et Sylvains, Hemberg. Hymn to the sun, Rimsky Korsakoff.

9.25 W. Glynne, met pianobegeleiding: Phyllida, Fisher. Passing by, Purcell. O lovely night, Ronald.

9.35 Orkest: Three bavarian dances, Elgar. Molly on the shore, Grainger. Zie overigens Londen.

Vrijdag 17 September.

10.50—12.50 Het radiokwartet en R. Silvester, viool. G. Ripley, contra alt. Trevor Owen, tenor.

12.50—1.20 Orgelconcert van de St. Mary-le-bow kerk. Eerste gedeelte sonate XI, Rheinberger. Berceuse, Vierne. Trio sonata No. 5, 1e ged., Bach. Finale van de symphony No. 6, Widor.

11.20—12.20 Dansmuziek door de Jean Lenssen's ciro club dansband. Zie overigens Londen.

Zaterdag 18 September.

Zie het geheele programma van Londen.

LONDEN, 2 L O, 365 M.

Zondag 12 September.

3.50 Populaire kamermuziek. Het Boris Pecker strijkkwartet (2 violen, viola, cello). Ethel Bartlett, piano. Uit het kwartet in G-moll, Mozart. C. Hill, mezzosopraan: Chanson triste, Duparc. Chanson indoue, Rimsky-Korsakow. J. Armstrong, tenor: Japanese rain song, Marx. And so I made a Villanelle, Scott. Spring-sorrow, Ireland. Cotswold Love, Taylor.

4.20 Piano, viool en cello: Miniatures voor piano-trio, Bridge. Mezzo-sopraan: A little winding road, Ronald. Away on the hill, Ronald.

4.40 Het kwartet: Variaties op het Oostenrijksche volkslied, Haydn. Molly on the shore, Grainger. Andante cantabile (strijkkwartet in D-op. 11), Tsjaikowsky. Mezzo-sopraan: A little twilight song, Clarke. Go not, happy

day, Bridge. Tenor: Easter, Klein. Portestation, Mase. Brittany, Farrar. Montrose's love song, White.

5.20 Het kwartet en piano: Kwintet voor piano en strijkinstrumenten, Schumann.

5.50—6.05 Lezing: Sacred poetry.

8.20 Dienst in de St. Martin in the fields-kerk.

9.15 Lezing: The hospitals welfare society. 9.20 Weerber., nieuws.

9.35 Concert door de Royal artillery strijkbond. E. Hook, contra-alt. De band: Overture „The four ages of man”, Lachner. Shepherd fennehs dance, Gardiner. Contra-alt: Wait, d'Hardelot. The sweetest flower that blows, Howley. De band: Prelude „Nero”, coleridge Taylor. Suite fantastique, Foulds. Gopak, Moussorgsky. Contra-alt: O lovely night, Ronald. (cello obligaat). Love's old sweet song, Molloy. De band: The cave of Venus, Wagner. Danza Esotica, Mascagni. Italian divertissement „A day in Naples”, Byng. Contra-alt: O divine redeemer, Gounod. (obligaat-cello). 10.55 Sluiten.

Maandag 13 September.

1.20—2.20 Tijdsein, lunchmuziek van het Holborn restaurant.

3.20 Dansmuziek door de London radio dansband. S. Stephen, humorist.

4.20 Tijdsein. Lezing: Ab it too clever.

4.35 Dansmuziek door de Royal Automobile club dansband.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Lichte muziek door het Fryers orkest, van het Rialto theater.

7.00 Padvindersonbulletin.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.45 Walsen en impromptus van Chopin, door Edw. Isaacs, piano. Eerste wals op. 18 in E. Twaalfde wals op. 70 no. 2 in A. Eerste impromptu op. 29 in A. Vierde wals op. 34 no. 3 in F.

8.00 Lezing: Model railways.

8.20 Populaire klassieken door orkest. Overture Ruy Blas, Mendelssohn. An album leaf, Wagner. Gavotte Mognon, Thomas. Twee Hongaarsche dansen, Brahms. G. Naish, sopraan: Voiche sapete (Figaro), Mozart. Orkest: Humoreske op. 101 no. 7, Dvorak. Balletmuziek „Rosumünde”, Schubert. Nocturne en scherzo van „Een mid-zomer nachtdroom”, Mendelssohn. Träumerei, Schumann. Morning en Anitra's dance, uit Peer Gynt, Grieg.

9.15 Sopraan: Nymphs and Shepherds, Purcell. Hark, hark, the lark, Schubert. Orkest: Overture Eur-anthe, Weber. Minuet, Boccherini. Fragmenten Chopiniana, Finck.

9.50 Weerber., nieuws. Lezing: Modern architecture.

10.20—11.20 Variété. Floy Penrhyn, monologen en imitaties. Ch. Harris, humorist aan de piano. De Royal Hawaiian orkest, muziek en zang. Fay Marbe, soubrette. Stevens en Moyes, humoristen. Henry Leoni.

Dinsdag 14 September.

1.20—2.20 Orgelconcert door J. A. Sowerbutts van de St. Lawrence Jewry. Preludium pastorale, Stainer. Andante con moto, Bridge. The ride, Shaw. Voluntary in E, Wesley. Second rhapsody, Howells. Korte preek. Zang. Introductie en fugue in C-moll, Wesley. Lament in A-moll, Sowerbutts. Scherzo in F, Grace.

3.20 Het radiokwartet en Bergite Blakstad, contra-alt.

4.20 Tijdsein. Lezing: The south sea Islands.

4.35 Concert van het Marble Arch pavilion.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio dansband.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Fransche lezing:

7.45 Werken van Chopin door E. Isaacs, piano. Tweede impromptu op. 36 in F. Derde wals op. 34 no. 2 in A-moll. Tweede wals op. 34 no. 1 in A-moll.

8.00 Lezing: Old St. Pancras Church.

8.20 De Kneller Hall band. Ouverture Le carnaval romain, Berloz. K. Ellis, bariton. The jolly Tinker, Newton. Clorinda, Morgan. Hedgin and ditchin, Martin. Leanin, Bennett. De band en mannenkoor: There was an old woman, Hughes. Johnny comes down to Hilo, Terry. Fire down below, Whitehead. De band: Bridal song, Goldmark.

9.00 „The grandfather clock”, radiostukje door C. Taylor.

9.25 De band: Tone poem „Carnival in Paris”, Svendsen. Bariton: All the fun of the fair, Martin. A banjo song, Homer. The caravan, Shaw. When the sergeant-major's on parade, Longstraft. De band: Fragmenten van „The emerald isle”, Sullivan in German.

9.50 Weerber., nieuws. Lezing: The ultimate island.

10.20 G. W-thr, liedjes aan de piano en Mabel Constanduros, schetsen.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Kettner's restaurant.

Woensdag 15 September.

1.20—2.20 Tijdsein. Muziek van restaurant Frascati.

3.20 Dansmuziek door de London radio dansband en Charteris en Dixon, humoristen.

4.20 Tijdsein, Lezing: Out of doors.

4.35 Muziek van de New Gallery Kinema.

5.20 Orgelconcert door R. Foort van de New Gallery Kinema.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Lichte muziek van het Rialto theater-orkest.

7.10 Tuinpraatje.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: A day in a signalman's life.

7.45 Werken van Chopin door E. Isaacs, piano. Tiende wals op. 69 no. 2 in B-moll. Zevende wals op. 64 No. 2 in C moll. Derde impromptu op. 51 in G-flat major. Veertiende wals in E-moll.

7.55 Lezing: Town crying, the earliest form of broadcasting.

8.20 Variété. M. Scott, The woman who knows, Deane en Meade, zang en humor. A. Keech, bajulele.

8.50 „Bohemian Girl”, opera in 3 acten van Balfe.

9.50 Weerber., nieuws. Lezing: The ultimate island.

10.20—11.20 Vervolg van The Bohemian Girl.

Donderdag 16 September.

1.20—2.20 Tijdsein. Grafiofoonmuziek.

3.20 Het radiokwartet en A. Thompson, viool.

4.20 Tijdsein. Lezing: Gambling in Oysters at Colombo.

4.35 Trocadero themmuziek.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Dansmuziek door de London radio dansband.

6.55 Landbouwer.

7.00 Landbouwbuletin.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: How news is collected and distributed.

7.45 Werken van Chopin door E. Isaacs, piano. Achtste wals op. 64 No. 3 in A. Fantasie, impromptu op. 66 in C moll. Vijfde wals op. 42 in A.

8.00 Muziek.

8.20 De band van H. M. Royal Air force. March triumphant „The London scottish”, Haines. Idylle „The whispering of the flowers”, Blon. Fragmenten van De dochter van den tamboer majoor, Offenbach. Valse Jeunesse dorée, Waldteufel.

8.50 Muziek door het A. Salisbury New Verrey's orkest. Cyrus carside, zang. Orkest: Four Indian love lyrics, Finden. Zang: A chip of the old block, Squire. A. Salisbury, viool: Chanson Hindu, Rimsky-Korsakoff. Elégie, Massenet. Zang: If I might come to you Squire. Orkest Fragmenten van Faust, Gounod.

9.50 Weerber., nieuws. Lezing: The housing problem in prehistoric days.

10.20 H. Solloway, viool: Rondo capriccio, St. Saëns. F. Holding, sopraan: Apple, blossoms, Kellie. Where the bee sucks, Sullivan. The new madonna, Boughton. Gath'ring berries, Rimsky, Korsakow. Viool: Playera, Sarasate. Le vent, Vecsey.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

Vrijdag 17 September.

1.20—2.20 Tijdsein. Luchmuziek van het Metroplone hotel.

3.20 Concert. Orkest en O. Kayann, contra alt. H. Brindle, bas. F. Probyn, hoorn. F. Almgill, fluit.

5.20 Lezing: Why the bona instituted the close season.

5.35 Kinderuurtje.

6.20 Orkestmuziek van het Frank Westfields orkest van Het Prince of Wales theater.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws.

7.45 Werken van Chopin door E. Isaacs, piano. Negende wals op. 69 No. 1 in A. Zesde wals op. 64 No. 1 in D. Bolero op. 19.

8.00 Lezing: Tobacco and literature.

8.20 Concert door het Chenil kamer-orkest. Concerto for Christmas night, Corelli. J. Goss, bariton, met strijkmuziekbegeel.: Air tendre, Rameau. Sérénade van Don Giovanni, Mozart.

8.45 Voorlezing van: Ingoldsby legends.

9.00 Orkest: New suite for strings, Mozart.

9.20 Bariton: She moved through the fair, Hughes. The next market day, Hughes. The county of Mayo, Hughes. Orkest: Elégie, Elgar, St. Pauls suite, Holst.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 Variété. T. Brogden, komiek. D. O'Neil, lersche humorist. The Nomad Banjo Bandelette. Helena Millais (Our Lizzie).

11.20 Stuiten.

Zaterdag 18 September.

1.20 Tijdsein.

4.20 Tijdsein.

Concert door de band van H. M. Royal Air force. Ouverture Il conte d'Essex, Mercadante. Fragmenten van Carmen, Bizet. E. Fenton, contra alt.: O mio Fernando, Donizetti. The devon maid, Bridge. Love went a riding, Bridge. De band: Three bavarian dances, Elgar. S. Coltham, tenor: I know a bank, Shaw. O Mistress mine, Quilter. Who is Sylvia, Schubert. De band: Dutch patrol, Restorff. R. Gourley, humorist: Muziek en humor. De band: Fragmenten van schotsche melodieën, Myddleton. Contra alt: Requiem, Homer. Big lady moon, Coleridge Taylor. Morning, Speaks. De band: Fragmenten van Faust, Gounod. Two short pieces, Youmans. Bamba lina. Wildflower. Tenor: At dawnin, Cadman. Charming chloe, German. Down Vauxhall way, Oliver. De band: Melodies van Rose Marie, Friml.

6.20 Causerie.

6.35 Kinderuurtje.

7.20 Tijdsein Big Ben, weerber., nieuws. Lezing: Sidelights on Peking, The forbidden city.

7.45 Werken van Chopin door E. Isaacs, piano. Dertiende wals op. 70 No. 4 in D. Elfde wals op. 70 No. 1 in G. Barcarolle op. 60 in F.

8.00 Lezing: Means of communication.

8.20 Laatste concert van de Radiotentoonstelling in London. Orkest: March „Queen of the surf”, Klotz. V. Lambelet, sopraan. Twee negerliedjes. Sing low, sweet chariot, Burleigh. O when I, get to heaven, Maunly. In the silver moonbeams, Scott. Orkest: Ouverture La sirene, Auber. F. Kelsey, bariton. Off to Philadelphia, Haynes. Father o'Flynn, Stanford. To Anthea, Hatton. Orkest: Invitation to the waltz, Weber. Sopraan: D'une prison, Hahn. Do not go, my love, Hageman. Do you believe in fairies? Charles. Orkest: Valsette „Wood nymphs”, Coates. Bariton: Onaway, wake beloved, Cowen. One night came on a hurricane, Betterton. The jug of punch, Wood. Orkest: Intermezzo „The wedding of the rose”, Jessel. Sopraan: The old sweet song, Kreisler. Mighty like a rose, Nevin. Thrush's love song, Travers. Orkest: Fragmenten van The naughty princess, Cuivillier. Calopade Café chantant, Fletcher.

9.50 Weerber., nieuws.

10.20 Hermione Baddeley en Lance Lister, in een schets.

10.50—12.20 Dansmuziek van het Savoy-hotel.

HILVERSUM, 1050 M.**Zondag 12 September.**

8.30—9.20 R. K. Morgenwijding. De Heeren H. de Jong, piano. Jac. Levelt, viool uit Amsterdam. Mej. Th. Melchers, sopraan uit Schiedam. 1. a. Wo du hingehst, Hildach. b. Ave Maria, C. Franck. Viool en piano. 2. Berceuse in Des-dur, Chopin. Piano. 3. a. Gebet, Hiller. b. Trost, Cornelius. 4. Spreker: De heer H. A. Kaug, redacteur van De Maasbode, over: Vrede. 5. Air uit vioolconcert op. 28, Goldmark. Viool en piano. 6. Kirchenarie, Stradella, Sopraan en piano. 7. 7. Grave uit D-moll concert, Ttadini. Viool en piano.

10.00 Dienst in de Geref. kerk te Hillegom

(stationsweg). Voorganger: Ds. J. van Herksen te Hillegom. 1. Orgelspel door den organist Hr. C. de Koning. 2. Zingen Ps. 119: 83. 3. Votum en zegen. 4. Lezen: De wet des Heeren. 5. Lezen: Hooglied 5: 2—16. 6. Gebed. 7. Tekst: Filipp. 3: 7 en 8. Hoofdgedachte: Paulus keuze, waardoor hij om Christus wilde alles schade acht. Ondergedachten: De draagwijfde. 2e. Het motief. 3e. Het karakter. 4e. De roepstem dezer keuze. 8. Inleiding. 9. Zingen: Ps. 17: 7 en 8. 10. 1e gedeelte preek. 11. Tusschenzang: Ps. 89: 7. 12. 2e gedeelte preek. 13. Dankgebed. 14. Zingen: Ps. 84: 5. 15. Eventuelee mededeelingen. 16. Zegebede. 17. Orgelspel.

2.30 Concert door het H. D. O.-orkest, o. l. v. Willem van Warmelo. Mevr. H. Leopold-Draper, piano. Symphonieconcert.

7.00 Uitzending van de V. P. R. O. Spreker: Ds. L. de Baan Ned. Herv. Pred. te Dragster-compagnie. Over: God?! D.w.z. Twijfelt gij aan God? Neemt gij zijn bestaan zonder meer aan? Of is God een dagelijksche vreugde? Te zingen liederen (uit den Evangelischen gezangenbundel). 1. Gez. 16; 1 en 10.

8.00 Persberichten en sport-uitslagen.

8.15 Solistenconcert o. l. v. Prof. G. Schnéevoigt. Solist: Harold Bauer, piano. 1. Mozart: Ouverture Figaro's Hochzeit. 2. Schubert: Symphonie H-moll (Onvoltooid). a. Allegro moderato. b. Andante con moto. Pauze. 3. Brahms: Concert d-moll voor piano. a. Maestoso. b. Adagio. c. Rondo (allegro non troppo). Harold Bauer.

Maandag 13 September.

12.00 en 7.30 Politieber.

5.00—6.00 Kinderuurtje door Mevr. Ant. v. Dijk.

6.15—7.45 Vooravondconcert door het H. D. O.-orkest.

7.00 Politieber.

7.45 en 10.00 Persber.

8.00 Een Brabantsche avond. Harmonie-orkest. L'Echo des montagnes, van Tilburg. Gemengd koor Bel Canto, Tilburg. Dir. J. v. Leeuwen. Mandolineclub „Apollo”, van Breda. Dir. Hr. De Jong. Nic. van Ederen (Oss), tenor. Gebr. de Laat, Tilburg, humoristen. Accompannement van Hr. de Laat Jr. Lamb. G. de Wijs houdt een lezing over: Brabant.

Dinsdag 14 September.

12.00 Politieber.

5.00—7.00 Vooravondconcert door het H. D. O.-orkest.

7.00 Politieber.

7.15—7.45 Lezing door den heer v. d. Horst, over: Radio in Indië.

7.45 en 10.00 Persber.

8.10—10.30 R. K. Radio-Omroep. Het K. R. O. kwartet: Mia Tibbe, piano. Louise Wijn-gaarden, alt. Henri Tibbe, viool. Jan Wagenmaker, cello. Leden van het Concertgebouw-orkest te Amsterdam. Lieder en te zingen door de Hongaarsche sopraanzangeres Fräulein. Gizi Toth de Kisker. Spreker de Zeereerw. Pater Hyacinth Hermans, redacteur van De Maasbode Rotterdam. 1. a. Oh, del mio dolce arder, Glück. b. Canzonetta, Salvator Rosa. Sopraan. 2. Kwartet in G-moll voor uiano, alt, viool en cello. a. Allegro. b. Andante. c. Rondo, Mozart. K. R. O.-kwartet. 3. a. Ich liebe dich, Grieg. b. Genesung, Robert. c. Im Herbst, Robert. Sopraan. 4. Zeereerw. Pater Hyacinth Hermans, over: De radio in het moderne leven. 5. a. Bonjour Suson, Delibes. b. Chanson de Florian, Godard. Sopraan. 6.

Kwartet op. 15 voor piano, viool, alt en cello. a. Allegro molto moderato. b. Scherzo. c. Adagio. d. Allegro molto, Fauré. K. R. O.-kwartet.

Woensdag 15 September.

12.00 Politieber.

5.00—7.00 Populair programma door het H. D. O.-orkest.

7.00 Politieber.

7.15—7.45 Tuinbouwlezing.

7.45 en 10.00 Persber.

8.15 Afscheidsconcert van het Kurhaus te Scheveningen, o. l. v. Prof. G. Schnéevoigt. 1. Wagner: Voorspel Isolde's Liefdesdood uit „Tristan en Isolde”. 2. Wagner: Walthers Preislied uit „Die Meistersinger von Neurnberg”. Violsolo: Sam Swaap. 3. Strauss: Walscene uit „Intermezzo”. 4. Liszt: Ungarische Rhapsodie F-dur. Pauze. 5. Tschajkowsky: Symphonie no. 4 F-moll.

Donderdag 16 September.

12.00 Politieber.

3.30—4.30 Uurtje voor de wees- en ziekenhuizen, door Mevr. Ant. v. Dijk.

5.30—7.45 Vooravondconcert door het H. D. O.-orkest. Solist: G. C. Severyn, tenor.

7.00 Politieber.

7.45 en 10.00 Persber.

8.10 Christelijke Omroep. Het mannenkwartet „Con Amore”, Rotterdam, onder leiding van den heer v. d. Does. 1. Wilt heden nu treden (Uit Valerius' Gedenckklank). 2. Ehre Sei Gott in der Höhe, Bortniansky. 3. Invocation à la nuit, Kreutzer. 4. Rede door Dr. C. S. Petersen, legerpredikant, over: Wenken en raadgevingen aan aanstaande miliciens, hun ouders en vrienden. 5. „Beati Mortui”, Mendelssohn. 6. Die Vesper, Beethoven. 7. Gy Jehova hoog verheven, Zwysig. 8. Tweede ged. rede. 9. Zomeravond, Isr. J. Olman. 10. Barcarole, Zyderlann. 11. De stille waterlelie, Abt. 12. Recht door zee, Hamel. 13. Zon-zang, Zwysig.

Vrijdag 17 September.

12.00 Politieber.

7.00 Politieber.

7.45 en 10.00 Persber.

8.15 Concert door het H. D. O.-orkest. Soliste: Mevr. Ida Fortuin-van Dantzig te Hilversum, piano. Daarna aansluiting van Pschorr, te Rotterdam voor dansmuziek.

Zaterdag 18 September.

12.00 Politieber.

5.30—7.45 Vooravondconcert door het H. D. O.-orkest. Solist: Constant v. d. Elshoudt, bas.

7.00 Politieber.

7.45 en 10.00 Persber.

8.10 V. A. R. A.-programma.

RADIO-PARIJS, 1750 M.

Zondag 12 September.

1.05 Concert door het orkest Gayina. 1. Barcelona, Evans. 2. Le collier d'ambré, Mario. 3. Le retour au pays, Mendelssohn. 4. Aragon, Albeniz. 5. Ruisseau sous bois, Chillemont. 6. Romance Bohémienne, Boldi, viool. 7. La vie parisienne, Offenbach. 8. Melodie, Georis. 9. Cellosolo. 10. Mai, Hahn. 11. Hoffmanns vertellingen, Offenbach. 12. Ay si ay no, Pizarro. 13. Fantasie poudrée, Chillemont. 14. Le chardon bleu, Olivier.

2.10 en 8.35 Havaspersber.

8.50 Dansmuziek „Fadiola”.

Maandag 13 September.

11.00 Nieuwsber. 1. Indian Love call, Friml. 2. A la viennoise, Guinand. 3. Coriolan, Beethoven. 4. Torre bermeja, Albeniz. 5. Wait, Hardelot. 6. Romance en fa-viool, Beethoven. 7. Ballet de Sylvia, Delibes. 8. Cortège carnavalesque, Razigade. 9. Cellosolo. 10. Mélodie, Dezso. 11. La korrigane, Widor. 12. Griseta, Delfino. 13. Canzonetta, viool, Ambrosio. 14. Noce arabe, Tavan.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert. Mme. Maulion, zang. Solisten van het orkest Malsang en M. Landeau, declamatie. 1. Mariana, Lucarelli. 2. Amour et mystère, Delay. 3. Chanson de Fortunio, zang, Offenbach. 4. England, cello, Gracey. 5. Gedichtenvoorlezing. 6. Ave Maria, viool, Gounod. 7. On ne peut pas luit résister, Jouvé. 8. Vorrei morire, zang, Tosti. 9. Fragmenten van „De tooverfluit”, Mozart. 10. Sérénade Italienne, Vargues. 11. Vertelling. 12. Aicha, Hampton. 13. Si j'étais de ménilmontant, Desmoullins.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50—10.35 Concert.

Dinsdag 14 September.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Ladislav marsch, Zerco. 2. L'Amour blessé, Aubry. 3. Berceuse, viool, Schumann. 4. Lointaine carresse, Battle. 5. Interlude oriental, Verdun. 6. Gavotte, cello, Couperin. 7. Bambolina, Léhar. 8. Lakmé, Delibes. 9. Tarentelle, piano. Roux. 10. Exaltation, Coda. 11. Romance, viool, Svendsen. 12. Pierreette fiancée, Donedu. 13. Barcarolle, Quef. 14. Sérénade espagnole, cello, Glazounow. 15. Aux jours bénis d'Antan, Pesse. 16. One letter, Dofny. 17. Nelusko, Mériat.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Solistenconcert.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50—10.35 Concert.

Woensdag 15 September.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert door het orkest Gayina. 1. Dinah, Akst. 2. Ballade au crépuscule, Wood. 3. L'Italienne à Alger, Rossini. 4. Al pie de la rēja, Trova. 5. Claudine, Deszo. 6. Poème, viool, Fibich. 7. De Regimentsdochter, Donizetti. 8. Mélodrama de Piccolino Guirand. 9. Cellosolo. 10. Canzone vésuviana, Marcucci. 11. Suite caucasienne, Ippolitow. 12. Padre nuestro, Delfino. 13. Chant du cygne, viool, Mauraige. 14. Toy drum major, Horatio.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert door het orkest G. Smet.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50—10.20 Concert.

Donderdag 16 September.

11.00 Nieuwsber.

12.50 Concert Lucien Paris. 1. Miss sourire, Térés. 2. Suzy, Porret. 3. Andantino, viool, Kreisler. 4. Oui ou non, Aerts. 5. C'est par téléphone, Akibas. 6. Chant élégiaque, cello, Sachs. 7. Epis d'or, Deleau. 8. Fragment van L'Arlesienne, Bizet. 9. Célèbre berceuse russe, Neago. 10. Taquinerie, Donedu. 11. Canzonetta, viool, Ambrosio. 12. Pensées, Douliez. 13. Chanson espagnole, Cantabre. 14. Allegro, cello, Loeuillet. 15. Floreal, Danty. 16. Ca changerait, Christiné. 17. Joséphine, Fray.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.

5.05 Concert door het orkest G. Smet.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.

8.50—10.35 Concert.

Vrijdag 17 September.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert Lucien Paris. 1. Granero, Lissorgues. 2. Mon seul espoir, Rico. 3. Chanson de Fortunio, viool, Messenger. 4. Un baiser, Zerco. 5. Orientale, Flament. 6. Lamento, cello, Leroux. 7. Kathleen, Hermité. 8. Esclarmonde, Massenet. 9. Laatste ged. van de sonate in Mi, piano, Mendelssohn. 10. Tango du baiser, Beurée. 11. Scherzando, viool, Lalo. 12. Tambourin, Deleau. 13. Blue song, Coda. 14. Chants russe, cello, Lalo. 15. Un soir sur l'Estérel, Dorcine. 16. Toutes fleurs, Sterck. 17. Pas sur la bouche, Yvain.

2.10 en 4.50 Koersen en Havaspersber.
5.05 Jazzmuziek door de Araf Premier jazz-band. 1. Touche du bois, Panella. 2. Un soir de folie, Hermité. 3. Quoiqu'on dise, Grock. 4. La noce à Rebecca. 5. Tendresse, Dubois. 6. Le siffleur, Speranza. 7. Negrita, Duarte. 8. La leçon d'Anglais. 9. Tu mentais, Desmoulin. 10. Tatave, Brunest. 11. Avec cent sous par jour, Raiter. 12. La jupe courte, Dufas. 13. La java de ménilmontant, Desmoulin. 14. On ne peut pas lui résister, Jouvé.

5.55 en 8.20 Koersen en Havaspersber.
8.50 Dansmuziek tot 11.20.

Zaterdag 18 September.

11.00 Nieuwsber.
12.50 Concert Lucien Paris. 1. Nobody, loves me, Kahn. 2. Valse des fleurs, Bussac. 3. Berceuse, viool, Fauré. 4. Chévauchée cosaque, Fourdrain. 5. Reflexion nocturne, Hazen. 6. A Napoli, cello, Ronchini. 7. Béatitude, Soiron. 8. Hérodiade, Massenet. 9. Cordoba, piano, Albeniz. 10. Le coeur et la rose, Flament. 11. Liebesfred, viool, Kreisler. 12. Pierrette l'éveillé, Popt. 13. Sous les ormeaux, Smet. 14. Deux mélodies, cello, Schumann. 15. Tanit, Larsi. 16. Jackie, Jacquemont et Deleau. 17. Primerose, Hermité.

2.10 Havaspersber.
5.05 Concert door het orkest G. Smet.
5.55 Koersen en Havaspersber.
8.20 Causerie. Koersen en Havaspersber.
8.50 Galaconcert tot 10.35.

BRUSSEL, 487 M.**Zondag 12 September.**

8.50 „Pour un baiser”, operette van Emile Paul, muziek van R. Stolz. Daarna nieuwsber.

Maandag 13 September.

8.20 Orkestconcert. 1. Ouverture van De Tooverfluit, Mozart. 2. Comme autrefois, cello, Popper. 3. Sérénade, viool, De Teye. 4. Solo de concours, clarinet, Rabaud. 5. Petite suite, Debussy.

8.50 Lezing: Communications sans fil à grande distance.

6. Fantasie van La Bohème.

9.20 Nieuwsberichten.

9.25 Literaire avond: Valets de Molière.

10.20 Nieuwsberichten.

Dinsdag 14 September.

5.20 Orkestconcert. 1. Alma gitana, Refalacassonge. 2. Madrigal, Silesu. 3. There's something wrong, Dekers. Entr'acte, van Oost. 5. Joseph, Fall. 6. Berceuse et menuet, viool, Sauvage. 7. Fantaisie van Giroflé-Girofla, Lecocq. 8. Pièces pour piano, Meulemans. 9. Appréhension, Bande. 10. Polka Saint-Chialainoise, Bandé. 11. La marchand de coresses, Dearly. 12. Comme va le ruisseau,

cello, Fischer. 13. Mouettes et vagues, Chillemont.

9.20 Nieuwsberichten.

8.20 Concert. Mme. Boulanger, zang. 1. Symphonie, Haydn. Air dans proserpine, Paisiello.

8.50 Causerie door Hr. E. Hotton, letterkundige.

9.20 Nieuwsberichten.

3. Suite Bergamasque, Debussy. 4. Schéhérazade, Rimsky-Korsakow. 5. Jardi dans Grenad, piano, Debussy. 6. Valse triste, Sibellius. 7. Vier gedichten naar een intermezzo van Henri Heine, Ropartz. 8. Danses hongroises, Brahms.

10.20 Nieuwsberichten.

Woensdag 15 September.

8.20 Fragmenten van „Sapho”, opera van Massenet.

10.20 Nieuwsberichten.

Donderdag 16 September.

5.20 Kindermatinee. 1. Spirou, Grillaert. 2. Conte de grand mère, Waucampt. 3. Bal de poupées, Hervé. 4. Petit nègre, Hitz. 5. Vertelling. 6. Gabriel, zang, Ackermans. 7. Sérénade enfantine, Bonnaud. 8. Pièces pour piano, Strens. 9. Vertelling. 10. En badinant, Ambrosio. 11. Le régiment passe, Eulenberg. 12. Polka ds chaus, Lanqueteau.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Orkestconcert. 1. Boute en train, Wijngaard. 2. Menuet, Wijngaard. 3. Le tour du moulinet, Hubans. 4. Rêverie, viool, Vieuxtemps. 5. Humoresque, fluit, Sarly. 6. Hérodiade, Massenet. 7. Fantasie voor piano, Massenet. 8. a) Ave Maria, Gounod. b) Humoresque, Dvorack. 9. Impromptu, clarinet, De Boeck. 10. Cigale, Massenet.

9.20 Nieuwsberichten.

9.30 Dansmuziek door de Rough bird's jazz.

10.20 Nieuwsberichten.

Vrijdag 17 September.

8.20 Orkestconcert. Trio, Mozart.
8.50 Vervolg lezing: Portraits de femmes, Sainte Beuve.

9.05 Gramofoonmuziek.

9.20 Nieuwsberichten.

Pieces en trio, Widor. Door orkest.

9.50 Voorlezing van een verhaal van Mark Twain.

10.20 Nieuwsberichten.

Zaterdag 18 September.

5.20 1. Coute que coute, Wijngaard. 2. Rève d'amour, Becca. 3. Just a cottage small, Hanley. 4. Sérénade à l'aimée, Demart. 5. Spinner song, Smetsky. 6. Polonaise, piano, Chopin. 7. a) Mélodie, Fauré. b) Aurore, Fauré. 8. Fantasie sur les Barbares, Sté Saëns. 9. Deux chansons Russes, viool, Herman. 10. Ballet Louis XIV, Fouguet. 11. Gavotte de Manon, zang; Massenet. 12. Valse de la pauvette, Messenger.

6.20 Nieuwsberichten.

8.20 Concert. Mme. Francine, zang. 1. Ouverture de Sémiramis, Rossini. 2. Barcarolle vénitine, Leoncavallo. 3. Twee aria's van La Fiancée de la mer, Blockx. 4. La fille du Far West, Puccini.

8.50 Vervolg lezing: Portraits de femmes, Sainte Beuve (slot).

8.50 Vervolg-Lezing: Portraits de femmes, Sainte Beuve. (Slot). 5. a. Jungle drums, Kettelby. b. Pailon, Bendik. c. Tanja, Krome. 6. a. Bolero du coeur et la main, Lecocq. b. Mélodies.

9.20 Nieuwsber. 7. No, no, Nanette, Youmans. 8. Rapsodie, piano, Liszt. 9. Dansmuziek.

10.20 Nieuwsber.

**ANTWERPEN,
„RADIO-ZOÖLOGIE”, 250 M.**

Zie het programma van Brussel vanaf 8.20 n.m.

9.20 Vlaamsche lezing.

531 M. BERLIJN. 571 M.

Vanaf 7.20 n.m. Königswusterhausen 1300 M.

Zondag 12 September.

9.20 Morgenconcert.

11.50—1.10 Concert.

1.30—2.30 Concert.

3.20 Lezing.

3.50 Kindervertellingen.

4.50—6.20 Blaasmuziek.

6.50 Lezing.

7.20 Lezing.

7.45 Lezing.

8.20 Lezing.

8.50 Lezingen.

9.20 Bonte avond.

10.50—12.50 Dansmuziek.

Maandag 13 September.

4.20 Huishoudpraatje.

4.50 Novellen-voorlezing.

5.20—6.20 Orkestconcert.

6.50 Technische causerie.

7.20 Lezing.

7.45 Lezing.

8.05 Inhoudsopgave van Ritter Blaubart.

8.20 „Ritter Blaubart”, sprookjesverhaal.

Daarna dansmuziek.

Dinsdag 14 September.

12.20 Landbouwpraatje.

4.50—6.20 Orkestconcert.

6.50 Boekvoorlezing.

7.20 Lezing.

7.50 Voordracht.

8.15 Lezing.

8.50 Lezing.

9.20 Vrolijke avond.

10.50—12.20 Dansmuziek.

Woensdag 15 September.

3.50 Kindertoneel.

4.50—6.20 Orkestconcert.

6.50 Lezing.

7.20 Lezing.

7.45 Lezing.

8.20 „Die Puppe”, operette in 3 acten van Audran.

10.50—12.20 Dansmuziek.

Donderdag 16 September.

12.20 Landbouwpraatje.

4.50 Voorlezing.

5.20—6.20 Orkestconcert.

6.50 Lezing.

7.20 Lezing.

7.45 Lezing.

8.15 Lezing.

8.50 Werken van Beethoven.

10.50—12.50 Dansmuziek.

Vrijdag 17 September.

4.20 Huishoudpraatje.
4.50—6.20 Orkestconcert.
6.50 Lezing.
7.20 Lezing.
7.45 Lezing.
8.15 Lezing.
8.50 Woord en lied.
9.50 De sonate.
10.50—12.20 Dansmuziek.

Zaterdag 18 September.

12.20 Landbouwpraatje.
4.50—6.20 Orkestconcert.
6.50 Lezing.
7.20 Lezing.
7.50 Inleiding tot de avond-uitzending.
8.20 „Der G'wissenswurm”, boerencomédie.
10.50—12.50 Dansmuziek.

MÜNSTER, 410 M.**Zondag 12 September.**

9.20 Morgenconcert door orkest. Werken van Händel en Bach. 1. Händel: Concerto grosso A-dur. 2. Händel: Arioso. 3. Bach: Brandenburgisches Konzert G-dur voor viool met begele. van 2 fluiten, 2 violen, viola, cello en continuo. 4. Bach: Cantate 158: Der Friede sei mit Dir. 5. Bach: Aria u. d. suite in D-dur, voor orkest. 6. Bach: Cantate 104: Du Hirte Israel. Recitatief en aria voor bas.

11.20 Uitzending uit de Gesolei Düsseldorf.
3.35—4.20 Mädchenkränzchen.

4.20—5.20 Gitaarsolo's, door O. Meyer. 1. Grande oeuvre, Giuliani. 2. Variationen op een thema van Mozart, Sor. 3. Am Springbrunnen, Albert. 4. Twee menuetten in D- en A-dur, Sor. 5. Frühlingslied, Mendelssohn-Bartholdy. 6. Alexis Polka, Decker Schenk. 7. Alt Spanisches Lied, Sanco.

5.20—6.20 Kamermuziek door het Arno Schmidt-kwartet. 1. Kienzl: Strijkkwartet C-moll. 2. Kahn: Strijkkwartet A-dur.

6.40—7.00 Lezing: Die deutsche Zukunft u. der Arbeitnehmer.

7.20—7.50 Lezing: Der neueste Stand des Kartoffeltransportproblems.

7.50—8.20 Lezing: Wiesoll sich der Fuszgänger im Verkehr verhalten.

8.20—9.35 Voorlezing door Dr. M. Weller.

9.40 Liederen- en Aria-avond door H. Ernst en orkest. 1. Brahms: Akademische Festouverture.

2. Brahms: Volksliederen. 3. Mozart: Overture v. d. opera: De bruiloft van Figaro.

4. Mozart: Recitatief en aria van Figaro uit De bruiloft van Figaro. 5. Braunfeld: Taubenhochzeit uit „Die Vögel”. 6. a) Buchner: Liebesfrühling. b) Weingarten: Ich denke oft ans blaue Meer. 7. Korngold: Voorspel en serenade uit de pantomime: Der Schneemann. 8. a) Giordani: Caro mio ben. b) Verdi: Eri tu: Rec. en aria van Renato, uit Der Maskenball.

9. Wagner. Inleiding 3e acte v. d. opera Lohengrin.

Maandag 13 September.

11.50 Zie Dortmund. Concert.
1.35—2.10 Marschmuziek door orkest.
2.20—2.50 Schlager uit alle landen, door orkest.
4.20—4.50 Radiopraatje.
4.50—6.20 Concert door den zithervirtuoos Pankok.

6.20—6.40 Lezing: Der Kaffee und seine sachgemäße Behandlung.

6.50—7.20 Lezing: Das Bildungswezen im heutigen Rusland.

7.40—8.00 Lezing: Das Aufbringungsge-setz.

8.20—8.50 Zie Elberfeld.

8.50 Zwitsersche liederen-avond door H. Ernst met orkestbegele. Orkest: Overture Willem Tell, Rossini. Zang: Erinnerung, Brunner. 2. Der Berner Bär, Krenger. Orkest: Drie Zwitsersche liederen. Zang: 3. Abendlied, Huber. 4. S' Anneli, Krenger. Orkest: Drie Zwitsersche liederen. Zang. 5. O cara mamma patria Rhätoromanisches Lied, Heim. 6. Qatro cavai che trotano, Jelmoli. Orkest: Drie Zwitsersche liederen. Zang: Heimweh, Huber.

8. La petite Gilberte de Courgenay, Indergand. Orkest: Drie Zwitsersche liederen. Zang: O mein Heimatland, Baumgartner.

10.20—11.20 Voorlezing van Amerikaanse gedichten door Alfred Beierle, Berlin.

11.30 Sportlezing.

10.20—11.20 Voorlezing van Amerikaanse gedichten door Alfred Beierle, Berlin.

11.30 Sportlezing.

10.20—11.20 Voorlezing van Amerikaanse gedichten door Alfred Beierle, Berlin.

11.30 Sportlezing.

Dinsdag 14 September.

1.35—2.50 Overtures van bekende opera's door orkest.

4.05—5.35 Kindervertellingen.

4.35—4.50, 4.50—6.20 Zie Dortmund.

6.20—7.20 Ludwig Bäte, Melle; Theodor Storm.

7.20—8.00 Zie Elberfeld.

8.20—8.50 Zie Dortmund.

8.50 Volksconcert. Orkest en Hr. K. Müller, tenor. 1. Liszt: Rpapsodie 2. Janacek: Fantasie u. d. opera Jenufa. 3. Zang. 4. Shrecker: Menuet en gavotte uit Tanzspiel. 5. Strauss: Uit het symphonisch gedicht: Till Eulenspiegel. 6. Zang. 7. Reder: Humoresge uit Bunte Blätter. 8. Reger: Valse d'amour. 9. Zang.

10. Marx: Menuet uit de cellosuite.

10.40 Nieuwsber.

10.50 Sluiten.

10.40 Nieuwsber.

10.50 Sluiten.

Woensdag 15 September.

1.35—2.50 Concert van Dortmund.

4.20—5.20 Kinder en wiegeliedjes, gezongen door Elisabeth Grumfeld. Pianist, Rhode.

5.20—5.50 Lezing: Wie konserveer ich meine früchte.

5.50—6.30 Serenades, door orkest.

6.30—7.00 Lezing: Der Westf. Bauer, einst und jetzt.

7.00—8.00 Sonates van Mozart voor viool en piano. F. Drier, viool. P. Eberhard, piano.

8.20—9.05 Vicaal concert van Dortmund.

9.20—10.20 Oude kamermuziek op de luit, altviool en fluit. Peter Harlan en Edgar Lucas.

Fluit en luit: Recercar-Petrucci. Lieder-Schlick. Luit: Fantasia-Milan. Viool en luit: Suite Regnard. Fluit, of viool en luit. Oud-Engelsche volksliederen van 1600. Viool: Prelude-Christopher Simpson. Viool en luit: Suite Bernardello. Viool en luit: Twee solo's uit de trisonate (F), Buxtehude. Luit: Gavotte u. d. E-suite, Bach.

10.20—11.20 Schetsen van Dr. Auerbach.

1. Die Radio-Sinfflut v. 1950. 2. Der Radio-professor (schets in het jaar 1975). 3. Radio en Temperament. 4. Neue Radio-Patente.

Donderdag 16 September.

11.50 Morgenconcert van Elberfeld.

1.35—2.50 Walsen van Strauss. Orkest.

4.20—5.20 Vroolijk orkestconcert.

5.20—6.20 Voorlezing van eigen gedichten door Feri Walter-Bersenbrück.

6.30—7.30 Lezing. Zie Elberfeld.

7.30—8.00 Lezing: Etwas über Staatsbürgerkunde.

8.20—8.50 Schaakles.

8.50 Haydn-Mozart-Beethoven. Symphonie concert door orkest. 1. Haydn: Symphonie D-moll. 2. Beethoven: Concert voor piano en orkest. 3. Mozart: Symphonie C-dur (Jupiter symphonie).

8.20—8.50 Schaakles.

8.50 Haydn-Mozart-Beethoven. Symphonie concert door orkest. 1. Haydn: Symphonie D-moll. 2. Beethoven: Concert voor piano en orkest. 3. Mozart: Symphonie C-dur (Jupiter symphonie).

Vrijdag 17 September.

1.35—2.50 Serenaden van Mozart door orkest. 1. Serenade B-dur. 2. Serenade C-moll. 3. Serenade D-dur. 4. Haffner serenade.

4.35—5.20 Keukenpraatje.

5.20—6.20 Sproojesvertellen.

6.20—6.50 Lezing: Das Einkellern von Obst und Gemüse.

6.50—7.30 Lezing: Das neue Europa.

7.30—8.00 Lezing: Wie treibt man im Auslande gesundheitliche Erziehung und welche gesundheitliche erzieherischen Masznahmen sind bei uns notwendig?

8.20—9.05 Lezing van Dortmund.

9.05 Zie Dortmund.

10.20 Orkestconcert.

Zaterdag 18 September.

1.35—2.50 Orkestconcert.

4.05—4.20 Kindervertellingen.

4.20—5.20 Strijkmuziek door het orkest. Werken van Grieg, Elgar en Juon.

5.20—6.50 Twee plat-Duitsche kluchten. 1. Der Grobian, klucht in 3 acten van G. Schwaab. 2. Jeder Pott findt sien'n Deckel, klucht in 1 acte van A. Zink.

7.00—7.20 Lezing: Wein und Champagner.

7.20—8.00 Lezing: Sagen und Legenden aus der griechischen Kaisergeschichte.

8.20—9.20 Barocke monologen van Kurt Friedberger. Kavalier Herzlos, Besuche, Drei Königs, Nacht, Der Gelehrte, Des Dichters jüngstes Abenteuer.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

9.20 Vroolijke avond van Dortmund.

Door het in werking treden van het „golflechte-schema” van Genève per 15 September is het niet buitengesloten dat de golflechten van de stations gewijzigd worden tegen dien datum.

DORTMUND, 283 M.**Zondag 12 September.**

8.50—9.20 Weekoverzicht van Elberfeld uitgezonden.

9.30 Morgenconcert van Münster.

11.20—1.20 Zie Elberfeld.

3.35—4.20 Mädchenkränzchen.

4.20—6.20 Operafragmenten door orkest. 1. Bellini: Overture van de opera Norma. 2. Donizetti: Groote fantasie uit Lucia di Lammermoor. 3. Balfe: Das Herz von Kummer tief gebeugt, cavatine uit Die Zigeunerin. 4. Pergolese: Aria Tre giorni, uit Nina. 5. Rossini: Overture v. d. opera Die diebische Elster. 6. Verdi: groote fantasie van Troubadour. 7. Mozart: Balletmuziek van Idomeneo. 8. Cherubini: Overture v. d. opera Lodoiska.

6.20—6.40 Lezing: Das Haus Ruhrkohle auf der Gesolei.

6.40 Lezing: Die deutsche Zukunft u. der Arbeitnehmervertrag.

7.20—7.50 Voorlezing uit eigen werken door W. Stolzenburg.

7.50—9.35 Muziek uit den tijd van Frederik de Groot, door orkest. 1. Hasse: Ouverture van een opera. 2. Quantz: Concert G-dur voor fluit en orkest. 3. Bach: Symphonie D-dur voor orkest. 4. Benda: Sonate F-dur voor viool en piano. 5. Fasch: Suite B-dur, voor orkest.

9.40 Lieder-avond van H. Ernst. Zie Münster.

Maandag 13 September.

11.50—12.50 Morgenconcert door orkest.

1.35—2.50 Orkestconcert van Münster.

4.35—6.20 Miniaturen. Orkestconcert.

6.20—6.50 Reisschets: Am Garda See.

6.50—7.20 Lezing: Das neuzeitliche Fernsprechwesen.

7.20—7.40 Lezing: Die allgemeine Beurteilung der heutigen akademischen Berufsverhältnisse.

7.40—8.00 Lezing: Das Aufbringungsgesetz.

8.20—8.50 Dante-avond. Zijn leven en zijn werken.

8.50 Impressionistische pianomuziek. 1. Schumann: Uit op. 82. Waldscenen. 2. Tsjaikowsky: Uit op. 37: Jahreszeiten. 3. Liszt: Aus den Pilgerjahren (In der Schweiz). 4. Liszt: Waldesrauschen. 5. Debussy: Uit de Suite begarmasque. 6. Liszt: Wiener-Abend nr. 5 Ges-dur. 7. Straus-Schütt: Paraphrase über Geschichten aus dem Wiener Wald. 8. Schmidt: Vier Tanzskizzen.

10.20—11.20 Voorlezing van Amerikaansche gedichten door Alfred Beierle.

11.30 Sportlezing.

Dinsdag 14 September.

1.35—2.50 Orkestconcert van Münster.

4.05—4.35 Kindervertellingen.

4.35—4.50 Lezing: Einmachen, Kochen und Backen.

4.50—6.20 Concert ter herdenking van Cherubini, door het orkest. Lezing over den componist en zijn werken.

6.20—6.50 Lezing: Modetorheiten in frühere Zeit.

6.50—7.20 Gramofoonmuziek.

7.20—7.50 Westfaalsche volkshumor, van Fr. Schwertner. Milspe. 1. Ne Zechenkonferenz, Krüger. 2. De Grainemegger op der Yiserbaa, Grimme. 3. De kleine Frätipoast.

7.50—8.00 Lezing: Wanderpläne durch's Sauerland.

8.20—8.50 Lezing: Die Eigenart psychologischer Wirkungen.

8.50 Volksconcert. Orkest en K. Müller, tenor.

10.40—10.50 Nieuwsberichten.

Woensdag 15 September.

1.35—2.50 Orkestconcert. Lichte muziek.

4.35—5.50 Orkestconcert. Werken van Brahms, Grieg, Strauss, Tsjaikowsky e.a.

5.50—6.20 Sprookjesvertellen.

6.20—7.20 Muziekkranse. Muziek voor viool, piano en cello.

7.20—8.00 Lezing: Röhren empfänger.

8.20—9.05 Vocaal concert door Hans Schuberth-Meister. Dichterliebe van R. Schumann.

9.05—10.50 Concert „Der deutsche Wald, was er raunt und singt“. Orkest en H. Schuberth-Meister, tenor. O. Panzer, cello. H. Pribst, declamatie. 1. Geleitspruch d. deutschen Spielmanns. 2. Gernsheim: Ouverture Waldmeisters Brautfahrt. 3. Schubert: a) An

den Mond. b) Letzte Hoffnung. c) Wanderers Nachtlied. 4. Deutsche gedichten. a) Gegrüßt, gegrüßt, ihr trauten Waldeshallen, Avenarius. b) Waldesstimme, Hille. c) Waldeinsamkeit, Eischendorff. d) Waldnacht, Lingg. e) Auf der Wacht, Rosegger. 5. Beethoven: Symphonie Nr. 6, deel 2. 6. Mendelssohn: a) Frühlingslied. b) Sonntagslied. c) Des Jägers Abschied. 7. Wagner: Waldweben aus Siegfried. 8. Deutsche gedichten. a) Waldlieder, Keller. b) Bei den Holzern, Rosegger. c) Herbstlicher Wald, Lenau. d) Der Tannenbaum, Andersen. e) Afschied, Eichendorff. 9. Raff: Träumerei und Koboldtanz u.d. Symphonie: Im Walde. 10. Popper: Waldandacht für violincello and orchester. 11. Geilsdorf: a) Am Quell im Walde. b) Stiller Wald. c) Da drüben. 12. Strauss: Geschichten aus dem Wiener Wald.

10.50—11.50 Dansmuziek uit Café Corso, Dortmund.

Donderdag 16 September.

11.50—12.50 Orkestconcert van Elberfeld.

1.35—2.50 Orkestconcert van Münster.

4.00—5.20 Kinderuurtje. Werken van Hermann Löns.

5.20—6.30 Russische componisten. Orkest. 1. Glinka: Ouverture v. d. opera Ruslan and Ludmilla. 2. Borodin: Eine Steppenskizze. 3. Rubinstein: Sphären-Klänge, voor strijkorkest. 4. Tsjaikowsky: Sérénade mélancolique, viool. 5. Moussorgsky: Gopak. 6. Rachmaninow: Prélude.

6.30—7.30 Zie Elberfeld.

7.30—8.00 Zie Münster.

8.20—8.50 Schaakles.

8.50 Haydn-Mozart-Beethoven. Symphonieconcert.

Vrijdag 17 September.

1.35—2.50 Orkestconcert van Münster.

4.35—5.20 Keukenpraatje.

5.20—6.50 Orkestconcert. Gemengd programma.

6.50—7.20 Lezing: Oeconomische Wirtschaft.

7.20—8.00 Voorlezing: Das Erdbeben in Chile. Das Bettelweib von Locarno.

8.20—9.05 Lezing: Von Urwald und Steppe.

9.05 Vroolijke en ernstige gedichten door Wilhelm Hochgrewe, Goslar. 1. Des Täubers Ruf, Löns. 2. Zwei Schüleraufsätze, Ettlinger.

3. Meiers Stiefel, Schlicht. 4. Zwei Schwanke in Kalenberger, Henze. 5. Wissenswertes vom Hasen, Löns. 6. Der Kohlenwagen, Thomas.

7. Jacob Krakel-Kakel, Kyber.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

10.20—11.20 Orkestconcert. 1. Treidke: Andreas Hofer-Marsch. 2. Ziehler: Gebirgskinder. 3. Kremser: Aus den Alpen. 4. Laner: Steyrische Tänze. 5. Koschat: Am Worthher See. 6. Millöcker: Hochlandsklänge.

scheinen. 6. Marse: Regenlied. 7. Plattdeutsches Volkslied: Unner Modders Regenschirms. 8. Berger: Gemäht sind die Felder. 9. Wolf: Erntefest. 10. Lassen: Tanz unter der Linde.

8.20—8.50 Lezing over den Dortmunder zender.

8.50—9.20 Lezing: Dortmund uitzendingen.

9.20 Vroolijke concert, ter gelegenheid van het 1-jarig bestaan van Dortmund-Radio.

ELBERFELD, 259 M.

Zondag 12 September.

8.50—9.20 Weekoverzicht op politiek, wetenschappelijk- en kunstgebied.

9.20 Religieuze morgenconcert.

11.20 Uitzending van de Gesolei Düsseldorf. Er wordt gesproken door: Rijkspresident Paul Löbe. Afgevaardigde Dr. C. Cremer. Dr. H. Ellenbeck. Anton Erkelenz. Lid van de Rijksraad Dr. Hammacher. President Dr. Dinghofer. Bondsraad Prof. Dr. Hugelmann. Gen. Dir. Dr. Herm. Neubacher. Bondskanselier Dr. C. Renner.

3.35—4.20 Mädchenkränzchen.

4.20—5.20 Orkestconcert. R. Grote, cello. 1. In der Manège, Vogel. 2. Ouverture Nebukadnezar, Verdi. 3. Scandinavische Suite, Frederiksen. 4. Märchen, cello, Juon. 5. Römische fantasie, Dimitriescu. 6. Fantasie uit Cavalleria Rusticana, Mascagni. 7. Strandwellen-Walzer, Lülling.

5.20—6.40 Concert door het Posaunenkoor, Barmen.

6.40—7.00 Lezing: Die deutsche Zukunft und der Arbeitnehmer.

7.00—7.20 Lezing: Wie werde ich Verkehrsflieger?

7.20—7.50 Voorlezing uit eigen werken van Wilh. Stolzenburg.

7.50—8.20 Lezing: Polen von gestern und heute.

8.20—9.35 Humor in de muziek door orkest. 1. Bauern-symphonie, Mozart. 2. Rondo e capriccio über: Die Wut über den verlorenen Groschen, Beethoven. 3. Kinder-sinfonie, Haydn. 4. Ein deutsches Volkslied im Stile verschiedener Komponisten, Ochs.

9.40 Zwitsersche liederen-avond.

Maandag 13 September.

11.50—12.50 Orkestconcert van Dortmund.

1.35—2.50 Orkestconcert van Münster.

4.35—5.20 Orkestconcert „Meeresrauschen in der Musik“.

5.20—5.50 Lezing: Musikalische strafpredigten eines Grobians.

5.50—6.40 Im Orient. Orkestconcert.

6.40—7.10 Lezing: Eine Reise nach Kuba und Afrika.

7.40—8.00 Lezing: Das Aufbringungsgesetz (Industriebelastung).

8.20—8.50 Dante-gedenkfest, Uit zijn leven en zijn werken.

8.50—10.20 Uitzending uit de Gesolei, Düsseldorf.

9.50—9.50 Soli en duetten uit operetten.

9.50—10.20 Lezing: Moderner Feuerschutz.

10.20—11.20 Amerikaansche avond van Münster.

11.30 Sportlezing.

Dinsdag 14 September.

1.35—2.50 Concert van Münster.

4.05—4.35 Kindervertellingen.
 4.35—5.20 Cherubini-uitzending. Zijn werken door orkest.
 5.20—5.35 Lezing: Musikalische Strafpredigten eines Grobians.
 5.35—6.20 Vroolijke opera-fantasieën door orkest.
 6.20—6.50 Novellen van Theodor Storm, gedeclameerd door Marta Walter.
 7.20—8.00 Lezing: Caritas und Grosstadt-menschen.
 8.20—8.50 Lezing: Die Eigenart psychologischer Wirkungen.
 8.50—10.40 Volks-avond. Orkest en K. Müller, tenor.
 10.40 Laatste nieuws.

Woensdag 15 September.

1.35—2.50 Orkestconcert van Dortmund.
 4.20—5.50 Kinderuurtje.
 5.50—6.30 Serenaden door het orkest.
 6.30—7.00 Lezing: Das Fazit des Kartoffel-Erntejahres 1925/26.
 7.30—8.00 Lezing: Pariser Sommerein-drücke 1926.
 8.20—9.05 Zie Dortmund.
 9.20—10.20 Oude kamermuziek door Peter Harlan en Edgar Lucas op historische instrumenten.
 10.20—11.20 Volksconcert. Orkest en R. Grote, cello. 1. Türkischer Marsch. Mozart. 2. Ouverture Mignon, Thomas. 3. Konzert in A-moll, cello, Klughardt. 4. O Schöner Mai, wals u. d. operette Prinz Methusalem, Strauss. 5. Le carnaval Russe, Ciardi. Variaties voor fluit. 6. Fantasie van Der Freischütz, Weber.

Donderdag 16 September.

11.50—12.50 Orkestconcert.
 4.00—5.20 Kinderuurtje.
 5.20—6.00 Vroolijke muziek door orkest.
 6.30—7.30 Causerie: Florenzia.
 7.30—8.00 Juristenpraatje.
 8.20—8.50 Schaakles.
 8.50 Haydn-Mozart-Beethoven, Symphonieconcert.

Vrijdag 17 September.

1.35—2.50 Middagconcert uit Münster.
 4.35—5.20 Keukenpraatje.
 5.20—7.00 Orkestconcert. A. B. C. Werken van Adam, Bizet, Cerri, Delibes, Elgar, Fil-litz, Gade, Haydn, Jensen, Klose, Leoncavallo, Mendelssohn, Nevin, Offenbach, Paderewski, Rubinstein, Schumann, Tsjaikowsky, Urbach, Vieuxtemps, Wagner, Yoshitomo, Zil-cher.
 7.30—8.00 Lezing: Pariser Sommerein-drücke 1926.
 8.20—9.05 Lezing: Durch Urwald und Steppe.
 9.05—10.20 Vroolijke declamaties. Löns, Busch, Kyber, Hochgreve, Goslar.
 10.20—11.20 Balletsuites, door orkest. 1. L'Arlesienne, Bizet. 2. Coppelia, Delibes. 3. Exotische Suite, Nümann. 4. Dornröschen, Tsjaikowsky.

Zaterdag 18 September.

1.35—2.50 Middagconcert. Zie Münster.
 4.20—4.50 Der gute Kamerad, kinderuurtje.
 4.50—5.30 Kamermuziek, L. Gobel, viool.
 R. Grote, cello. M. Alter, piano. 1. Trio in Es-dur, Haydn. 2. Trio No. 6 B-dur, Mozart.
 5.30—5.50 Lezing: Musikalische Strafpredigten eines Grobians.
 5.50—6.50 Operette en revue. Concert door orkest. 1. Donnerwetter tadellos, Lincke. 2. Ouverture Das Spitzentuch der Königin,

Strauss. . Kavalier-walzer uit Polenbloed, Nedbal. 4. Potpourri uit De Vogelkoopman, Zeller. 5. Das Lercherl von Hernal, Lied uit Hoheit tanz, Ascher. 6. Offenbach potpourri.
 7.30—8.00 Lezing: Pariser Sommerein-drücke.
 8.20—8.50 Radiopraatje.
 8.50 Vocaal concert door het dubbelkwar-tet Arion.
 9.20 Uitzending van Dortmund, ter gele-genheid van het 1-jarig bestaan.

HAMBURG, 392 M.**Zondag 12 September.**

9.35 Morgenconcert. Werken van Tsjai-kowsky.
 11.20 Esperantoles.
 11.50 Concert uit het Stedelijk Operahuus Hannover.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 1.35-Orkestconcert.
 2.05 Kamermuziek.
 2.50 Schaakles.
 3.50 Kindervertellingen.
 4.35 Lezing: Indiskretionen.
 4.50 Lezing: Emil Strauss.
 5.50 Lezing: Die Unterschiede bei den ein-zelnen Marken.
 6.20 Concert.
 7.45 Lezing: Aussichten der höhenflugpost in der Stratosphäre.
 8.10 Sportber.
 8.15 Weerber.
 8.20 „De Vogelkoopman”, operette in 3 acten van Zeller. Daarna dansmuziek.

Maandag 13 September.

12.50—2.20 Orkestconcert.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 4.35 Concert door het Norag-Kameror-kest. Werken van Gounod.
 5.20 Concert.
 6.20 Orkestconcert.
 6.50 Schaakles.
 7.20 Lezing: Die sozialen Ziele der Ge-werkschaften. Das Wesen der Konsumver-einsbewegung.
 8.20 Muziek uit het manuscript James Simon, o. l. v. den componist.
 9.20 Volksconcert. 1e deel werken van Lort-zing, Mendelssohn, Rubinstein en Schubert. 2e deel: Werken van Loewe. 3e deel: Wer-ken van Suppé, Offenbach, Leon Cavallo, Strauss.
 10.20 Lezing: Rassenhygiene und Verer-bung.
 10.20 Weerber.

Dinsdag 14 September.

12.50 Middagconcert.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 3.35 Huishoudpraatje.
 4.35 Coconcert. Ch. Christann, zang en or-kest.
 5.20 Lezing: Mit dem Archäologischen Kon-gresz durch Syrien en Palestina.
 5.50 Muziek.
 6.00 Lezing: Die Steuergefährdung und Steuerhehlerei. Steuertermine der Woche.
 6.35 Vroolijk concert.
 6.50 Vroolijke muziek.
 7.20 Lezing: Die Freundinn en Goethes.
 7.40 Lezing: Erfahrungen eines Praktikers

in der Schweinezucht.
 8.15 Lezing: Ein Tag aus dem Leben un-seres Hafens.
 8.35 „Orpheus und Euridice”, opera in 3 acten van Ritter van Glück.
 10.20 Concert uit Café Continental, Han-nover en Göllners Guten Stuben, Bremen.

Woensdag 15 September.

12.40 Oude en nieuwe dansen, scholieren-concert. Lezing met muzik. illustr.
 1.00—2.20 Orkestconcert.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 4.35 Aria's en duetten uit „De vliegende Hollander”, opera van Wagner. E. Barena, sopraan. A. Martini, bariton.
 5.35 Kinderuurtje.
 6.35 Vroolijke muziek.
 7.20 Lezing: Die Frau in der Wirtschaft.
 7.50 Lezing: Wie schreibe ich meine Fami-liengeschichte?
 8.20 Lezing: Die Schwierigkeiten bei der Ueberwindung des englischen Kanals.
 8.35 „Die Anna Lise”, van H. Hersch.
 10.20 Dansmuziek.

Donderdag 16 September.

12.50 Concert.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 4.35 In $\frac{3}{4}$ takt. Concert door het huis-Norag orkest. Willy Birgenfeld, zang.
 5.20 Mendelssohn-concert. A. Gecker, piano. Orkest.
 6.35 Kinderuurtje.
 6.50 Kinderuurtje.
 7.20 Lezing: Das Wiener Volksdrama.
 7.40 Lezing: Wie wird vom Gericht fest-gestellt, ob jemand geisteskrank ist oder nicht?
 8.00 Lezing: Der Sachsenwald.
 8.20 Symphonieconcert. 1. Tragische Ou-verture, Brahms. Pianoconcert D-moll, Brahms. 6e Symphonie, Tsjaikowsky.
 10.20 Concert in Café Continental Hanno-ver.

Vrijdag 17 September.

12.40 Engelsche les.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 4.35 De jongste Deutsche Lyriek. Het ka-mer-orkest en Martin Gien, declamatie.
 4.35 Orkestconcert.
 5.20 Vroolijke muziek.
 6.35 Radio-cabaret.
 7.20 Lezing: Reise und Recht.
 7.40 Lezing: Hygiene des Stalles.
 8.20 Concert. Theodor Storm-avond. E. Rothballer, alt. Dr. Michaelis, declamatie. E. Schröder, piano.
 10.20 Concert uit Café Continental, Han-nover en Göllners Guten Stuben, Bremen.

Zaterdag 18 September.

12.50—2.20 Orkestconcert.
 1.15 Tijdsein Nauen.
 2.25 Kamermuziek.
 3.50 Boekbespreking.
 4.35 Vroolijk concert. Orkest en Fr. Genf, humorist.
 5.20 Vroolijke wijsjes. Lisa Müller, Witten-burg, zang en orkest.
 6.35 Concert.
 7.20 Lezing: Juristischer Briefkasten.
 7.50 Lezing: Das moderne Arbeitersrecht.
 8.20 De lachende Norag. Berthold Reiszig, humorist. Orkest.

FRANKFURT a. M., 470 M.

Zondag 12 September.

8.20—9.20 Morgenfeier.

10.50—12.20 Uebertragung von Cassel: Mittagskonzert der Kapelle Ernö Engler aus den Künstlerspielen Polter.

4.20—5.20 Die Stunde der Jugend.

5.20—6.20 Konzert des Hausorchesters: Die Oper der Woche. 1. Bizet: „Carmen“, Vorspiel. 2. Smetana: „Die verkaufte Braut“, Sextett. 3. Suppé: „Boccaccio“, Marsch. 4. Mozart: „Don Juan“. Ouv. 5. Tschairowsky: „Pique Dame“, Suite „Die aufrichtige Schäferin“. a) Chor der Schäfer und Schäferinnen. b) Sarabande. c) Duett (Daphnis und Chloë). d) Finale. 6. d'Albert: „Tiefland“. Intermezzo — Musikalische Leitung: Dr. Reinhold Merten.

7.50—9.50 Uebertragung aus dem grossen Saal des Saalbaues: Hauptkonzert des Verbandes der Deutschen Zithervereine anlässlich des 36. Kongresses.

9.50—10.50 Uebertragung von Cassel: Humor in Wort und Musik. Daarna tot 12.20 Uebertragung von Berlin: Tanzmusik der Berliner Funkkapelle.

Maandag 13 September.

4.50—6.05 Konzert des Hausorchesters: Alte Tanzmusik.

6.35—7.05 Die Bücherstunde.

8.35—9.35 Klavier-Abend Michael Zadora-Berlin.

9.35—11.05 Arien und Duette. 1. Mozart: Ouv. z. Op. „Idomeneo“. 2. Mozart: Arie der Pamina a. d. Op. „Die Zauberflöte“. 3. Mozart: Arie des Belmonte a. d. Op. „Die Entführung aus dem Serail“. 4. Mozart: Balletmusik „Les petits Riens“. 5. Mozart: Arie a. d. Op. „Il ré pastore“ mit obl. Violine. 6. Donizetti: Ouv. z. Op. „Don Pasquale“.

Dinsdag 14 September.

4.50—6.05 Konzert des Hausorchesters: Luigi Cherubini. 1. Ouv. z. Op. „Abendceragen“. 2. Arie a. d. Op. „Demofonte“. 3. Balletmusik a. d. Op. „Anakreon“. 4. Ouv. z. Op. „Medea“. 5. Arie a. d. Op. „Medea“. 6. Scherzo a. d. Streichquartett in Es. 7. „Ave Maria“ für Sopran. Violine und Klavier. 8. Ouv. z. Op. „Der Wasserträger“. — Musikal. Leitung: Dr. R. Merten.

8.35 „Ein Glas Eppelwein oder: Ursachen und Wirkungen“. Lokal-Lustspiel in 2 Abteilungen und 3 Bildern von E. H. A. Hallenstein. Daarna nieuwe gramofoonplaten.

Woensdag 15 September.

12.20—1.20 Uebertragung des Promenadenkonzertes am Lachhannes. 1. C. Teike: In Treue fest, Marsch. 2. F. E. Auber: Ouv. z. Op. „Die Stumme von Portici“. 3. R. Wagner: Walthers Preislied a. „Die Meistersinger von Nürnberg“. 4. G. Meyerbeer: Fantasie a. d. Op. „Die Afrikanerin“. 5. L. Jessel: „Erklingen zum Tanze die Geigen“, Walzer aus „Das Schwarzwaldmädel“ — Ausführung: Harmonieorchester des Frankfurter Orchestervereins.

4.50—6.05 Konzert des Hausorchesters: Neue Operetten. 1. Goetze: Aus „Adrienne“: a) „Mach kleinen Unterschied“. b) „Es schmeckt der Brantwein“. 2. Ascher: Aus „Das Amorettenhaus“: a) „Kleine Mädels können küssen“. b) „Wo hat denn der Früh-

ling“. c) „O Elisabeth“. 3. Granichstaeden: Potp. a. „Der Orlow“. 4. Hirsch: Aus „Yvonne“: a) „Wer schenkt denn heut' noch Rosen“. b) „Einmal geht jeder am Glück vorbei“. 5. Léhar: Potp. a. „Paganini“. 6. Kalman: „Mein Darling muss so sein wie du“. Valse lente und Foxtrof a. „Die Zirkusprinzessin“.

7.50 Uebertragung aus dem Frankfurter Opernhaus: „Boccaccio“.

Donderdag 16 September.

4.50—6.05 Konzert des Hausorchesters.

8.20 Uebertragung von Leipzig: Szenen aus Goethes Faust für Solostimmen, Chor und Orchester von Robert Schumann.

Vrijdag 17 September.

8.35—9.35 Cello-Konzert. 1. Goltermann: Andante a. d. Konzert. 2. Schumann: Adagio a. d. Konzert. 3. d'Albert: Andante a. d. Konzert. 4. Dvorak: Adagio a. d. Konzert — Ausführung: Hans Rottermund (cello) — Am Steinway-Flügel: Dr. R. Merten.

9.35—10.35 Heiterer Abend.

Zaterdag 18 September.

4.50—6.05 Konzert des Hausorchesters: Wunschnachmittag.

8.05—9.35 Wilhelm-Raabe-Abend.

9.35—10.35 Neue Kammermusik. 1. T. Haranyi: Sonatine für Violine und Klavier (Erstaufführung). 2. A. Tansman: Sonata quasi Fantasia (Erstaufführung). 3. A. Tscherepinin: Sonate für Violine und Klavier (Erstaufführung) — Ausführende: Ferry Roth (Violine) und Dr. Reinhold Merten (am Steinwayflügel).

Daarna tot 12.20 Uebertragung von Berlin: Tanzmusik der Berliner Funkkapelle.

TOULOUSE, 441 M.

Zondag 12 September.

1.00 Concert, piano, 2 violen, cello. 1. Sympathie, Mezzacapo. 2. Les cloches du soir, St. Saëns. 3. Entr'acte des Erinnyes, Massenet. 4. Vieille loure, Bach. 5. Le grand Mogol, Audran. 6. Page oubliée, Gervasio. 7. Sérénata, Malats. 8. Tosca, Puccini.

9.10 Concert door het orkest Kunc. 1. Hofballtänze, Strauss. 2. Chanson du printemps, Mendelssohn. 3. Arioso, Délibes. 4. Sérénade, Lalo. 5. Pastorale, Haydn. 6. Habanera, Lapparra. 7. Mamzelle, Nitouche, Hervé. Dansmuziek: Who?, Kern. 2. Liliane, Mahy. 3. White horse, Trousslet.

Maandag 13 September.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. Napoli, Ambrosio. 2. Deuxième valse, Gaubert. 3. Romance en si bémol, Kunc. 4. Le pré aux clercs, Hérold. 5. Apaisement, Kunc. 6. Vieille chanson, Mazellier. 7. Fleurs et femmes, Razigade. 8. Danses espagnoles, Granados.

9.20 Galaconcert, piano, viool, alt, cello. 1. Les amoureux de Cathérine, Maréchal. 2. a) Désespérance, Levadé. b) Les vieilles de chez nous, Levadé. 3. Méditation, Pessard. 4. Le cheminéau, Leroux. 5. Sérénade, Ropartz. 6. Le désir, Goltermann. 7. Sérénata, Moskowski. 8. Quator, Mozart. 9. Berceuse, Wurmser. 10. Ballet égyptien, Luigini.

Dinsdag 14 September.

1.00 Concert. 1. Valse des fleurs, van het Ballet Casse-noisette, Tschairowsky. 2. Aubade printanière, Lacombe. 3. Réverie, Kunc. 4. Madrid, Thomé. 5. Parysates, St. Saëns. 6. Sérénade, Rimsky-Korsakow. 7. Marine Italienne, Pêrilhou. 8. Children's corner, Debussy.

9.10 Concert door het orkest Kunc. 1. La princesse jaune, St. Saëns. 2. A. la Viennoise, Gédalge. 3. Sicilienne, Halphen. 4. Le roi d'Ys, Lalo. 5. L'Aveu dans le soir, Paray. 6. Précieuse, Gillet. 7. Danse macabre, St. Saëns. 8. Petite suite, Lacombe. 9. Rêve d'amour, Liszt. 10. Marche barbare, Gaubert. Daarna fragmenten van Lakmé.

Woensdag 15 September.

1.05 Concert door het orkest Jazz Laplace, de la potinière. Jenny, onestep. Mandlay, foxtrot. Charley my boy, foxtrot. Always, boston. Chili bom bom, foxtrot. All alone, foxtrot. Cut your selve a piece of cake, foxtrot. Hinky dinky, parlay voo, onestep. Caroline days, foxtrot. En caravane, blues. Doo wecka doo, foxtrot. Dreams of India, foxtrot.

9.10 „Deux portières pour un cordon, drama van Lefebvre en Lucian.

9.30 Concert met medew. van de Societé des trompes de chasse „Le Rallye Saint Hubert“.

Donderdag 16 September.

1.00 Concert, piano, alt, viool, cello. 1. Hofball Tänze, Lanner. 2. Tango de la Verbena, Lacôme. 3. Symphonie espagnole (1e ged.), Lalo. 4. Impressions d'un songe, Tarenghi. 5. Le jongleur de Notre Dame, Massenet. 6. Chants russes, Lalo. 7. Barcard, Tschairowsky. 8. Dernière aubade, Lacombe.

9.10 Concert door het orkest Kunc. 1. De barbier van Sévilla, Rossini. 2. Andante du quator, Debussy. 3. Romance, Leduc. 4. L'Étoile, Chabrier. 5. Guitare, Thomé. 6. Gavotte des fées, Fiévet. 7. La rose hongroise, Schmeling. 8. Grave, Kunc. 9. Printemps nouveau, Vidal. 10. Sylvia, Délibes.

Vrijdag 17 September.

1.00 Concert, piano, viool, alt, cello. 1. L'or et l'argent, Léhar. 2. Dans un frais source, Pesse. 3. Méditation, Dyff. 4. Benvenuto, Diaz. 5. Les patineurs, Lacôme. 6. Chant Elegiaque, Kunc. 7. Gavotte et menuet, Jongen. 8. Hunky Dory, Holzmann.

9.20 Galaconcert. Orkest Kunc. 1. La jolie fille de Perth, Bizet. 2. Scaramouche, Messager. 3. Romance du timbre d'argent, St. Saëns. 4. Le pas des abeilles, St. Saëns. 5. Hoffmanns vertellingen, Offenbach. 6. Andromaque au tombeau d'Hector, Berlioz. 7. Guernica, Vidal. 8. La favorite, Donizetti. 9. Au printemps, Gounod. 10. La damnation de Faust, Berlioz.

Zaterdag 18 September.

1.05 Mikyphoné en Sonara-deest. Say Arabella, O Miss my Miss. The bees wedding. Vale in flect, pianoduo. Memory's. Lillian, foxtrot. I've got a feeling for Ophélie. In a little rendez-vous. Couches, tu don't ta tante. Magic, foxtrot. Dear low my low. Marcheta, foxtrot. Indian love call „Rose Marie“. Dear of my dream, violsolo.

9.20 Galaconcert.

Naast de B2001A met verhouding 1:3 en de B2002E met verhouding 1:6 is thans ook verkrijgbaar de B2002A met verhoudingen 1:2 en 1:2.5 en aftakkingen op de secundaire, zoodat men met een schakelaar de geluidsterkte kan regelen. Deze transformator heeft soldeer-aansluitingen (sterk aanbevolen om te solderen met harssoldeer).

Verder zijn er de B2002B met verhouding 1:4 en middenaftakking op de secundaire voor balansversterking en de B2202A als uitgangstransformator in het laatste geval.

De ons ter beproeving gezonden transformator B2001A bleek ons in 't algemeen in den trap direct achter de detectorlamp bijzonder te voldoen. De afwerking is eenvoudig, maar de kern bijv. zorgvuldig opgebouwd. De aanduiding der klemmen is Fransch; e en s (entrée en sortie).

Gekleurd snoer in elke lengte. — Van de firma *Ch. Velthuisen*, den Haag, ontvingen we ter bespreking eenige monsters gekleurd gummi-adersnoer in zwart, rood, oker, geel, groen en blauw. Dit is degelijk éénaderig snoer, samengesteld uit vertinde koperdraadjes, te zamen ongeveer gelijk staande met koper van 1 m.m. diameter. Het kopersnoer is direct in gummi gevat en daarna omsponnen. Aan een volkomen afsluiting voor vocht

paart het een groote soepelheid. Daarbij is het in alle gewenschte lengten verkrijgbaar, zoodat men niet is gebonden aan toevallige maten van afgestemde stukken. Voor accu- en andere batterij-verbindingen, aansluiting van plaatstroom-apparaten enz. is het wegens zijn goede isolatie bij uitstek geschikt.

NIEUWS OVER DEN RIJNLAND-ZENDER.

Over den nieuwen grooten Omroepzender, die te Langenberg in het Rijnland wordt opgesteld, vernemen wij van de Telefunken-Maatschappij te Berlijn, die dezen zender bouwt, de volgende bijzonderheden:

De zender zal op een golflengte werken, die tusschen 250 en 600 M. ligt; daarschijnlijk zal het 468.8 M. zijn. Het telefonievermogen in de antenne zal ongeveer 20 K.W. bedragen en zal dus het vermogen van den omroepzender te Daventry, die tot nu toe de grootste van Europa was, nog overtreffen.

De zender wordt uit een draaistroomnet van 3×380 V. 50 Per. gevoed.

Zeer interessant is de electricische samenstelling. De zender heeft een stuurzender met een vermogen van circa $\frac{1}{2}$

K.W., welke over een hoogfrequentversterker op een tweede hoogfrequentversterkertrap werkt. Deze tweede hoogfrequentversterkerkring werkt op zijn beurt over een tusschenkringsysteem op de antenne. De versterkerkring, welke op de antenne werkt, bestaat uit 3 watergekoelde lampen, welke een anodespanning van 10—12.000 V. hebben en in staat zijn een maximum vermogen van 60 K.W. aan het tusschenkringsysteem af te geven. De stuurzender en de eerste hoogfrequentversterkertrap ontvangen hun anodestroom van hoogspannings-gelijkstroommachines, die een spanning van ca. 4000 V. hebben.

Wat de gloeistroom der verschillende lampen betreft, wordt de stuurzender en de eerste hoogfrequentversterkertrap met gelijkstroom gevoed; daarentegen worden de watergekoelde lampen door het draaistroomnet gevoed, nadat de stroom op de juiste spanning getransformeerd is. Men heeft deze uitvoering, in combinatie met een bijzondere compensatie-schakeling, gekozen om de uit te zenden golflengte zooveel mogelijk constant te houden.

De antenne zal tusschen twee masten van 100 M. hoogte gespannen worden, de masten worden op een onderlingen afstand van 220 M. geplaatst.

Kortegolf Nieuws » en « I. A. R. U.-Berichten

Indië ontwaakt !

Wat den omroep betreft is het in Indië nog steeds een lamme boel. De onderhandelingen met de regering schieten maar niet op en het heeft er allen schijn van alsof de tegenwoordige toestand nog de eerste jaren niet zal veranderen.

Daarentegen worden de Amateurs zeer actief. Zoowel Soerabaja als Semarang en Batavia zullen over enkele maanden beschikken over een 100 Watt omroepzender, door amateurs gebouwd, waarmee op vaste uren zal worden omgeroepen.

Ook zijn er inmiddels eenige Kortegolfzenders verzeen.

PK 0 (nul) op 22 meter met 4 à 5 Watt plaatenergie te Soerabaja.

PK 1 te Tjimahi op 38 meter en iets hooger met 5 à 10 Watts voorloopig.

PK 7 te Semarang op 33 à 38 meter golflengte met een plaatenergie van 10 Watts nl. 300 Volts bij 32 à 33 mA. opgewekt door 2 lampen C507, waarmee dat station geregeld in de avonduren QSO is met de U.S.A. 5de, 6de en 7de District. De plaatsspanning wordt verkregen door middel van Hellesens Kolin Blocs. Gebruikt wordt het „Meissner” schema met drie afgestemde kringen. Antennestroom ongeveer $\frac{1}{4}$ Amp.

711 rapporteerde de signalen als R4 en was zeer enthousiast in zijn antwoord:

„ur QSB fb beautiful om I never heard a note it wud carry tru QRN the way urs does” en later „r all ur R4 nw bully om”.

PK7 zal trachten nu Afrika en Europa te bereiken en verzoekt alle Nederlandse Amateurs om naar hem te willen uitluisteren. Gewerkt zal worden tusschen 2 en 4 uur Midden Java tijd hetgeen in Amsterd. tijd 7 tot 10 uur 's avonds is.

Opgemerkt zij nog dat binnenkort nog verscheidene KG zenders in de lucht verwacht worden en dat PK7 serieuze plannen heeft om de energie op te voeren.

W. T.

Amerikaansche omroep op 32 Meter.

De heer J. Alblas te Gouda schrijft: Naar aanleiding van het berichtje over de korte golf telefontie van het Amerikaansche station 2XAF, kan ik U berichten dit station in den nacht van 4 op 5 September goed ontvangen te hebben. Direct om 1.20 kwam de telefontie door, even later gevolgd door seconde tikken zoodat die door den Eiffeltoren worden gegeven. Even later de mededeeling dat het nu ?? min. over 7 was en dat het programma van WGY zou worden doorgegeven. De kwaliteit der muziek was goed doch veel last werd ondervonden van het fadingeffect, waardoor de ont-

vanger soms plotseling aan het genereeren sloeg. Met een ontvanger 0-v-2 was het zeer goed mogelijk de muziek door de geheele kamer hoorbaar te maken, hoewel door het genoemde fadingeffect de ontvangst in sterkte zeer snel varieerde. Het was daardoor ook niet mogelijk den omroeper geheel te verstaan en ik miste telkens een paar woorden. Het succesnummer: „How do you do” kwam echter verbazend goed door. Over het algemeen was de kwaliteit beter dan van Königswusterhausen op 54 M. die soms zeer grof kan zijn, en was de sterkte in sommige oogenblikken nagenoeg gelijk. Ik kan een ieder aanraden eens naar dit station uit te luisteren daar het werkelijk de moeite waard is.

Verder hoorde ik op een morgen om 8.15 lager dan 40 M. twee amateurs met elkander werken en bleken dit te zijn z4AA en iIAU.

Van deze kwam de z nog het beste door en had de i veel last van fading.

Bijna iederen avond is er een Italiaan bezig met telefontie op 44 M. die echter door slechte modulatie niet goed te verstaan is. Veel mooier kwant laatst g2NM door met het programma van Daventry met een keiharde sterkte op 2 lampen en zonder fading.

Ook verscheen er dezer dagen een gedempte zender op 35 M. blijkbaar van de

Fransche marine in Toulon die om rapporten vroeg. Sterkte 5.

QRH.

Tengevolge van veel QRM en QRN, is de lijst van gehoorde stations op 1 Sept. van 20.00—21.00 AZT niet zeer lang. Het ontelbare aantal traffic stations zal in het vervolg niet meer opgegeven worden.

cq a 2BK	i 34,2 M.
cq de nØGA	40,9 "
test de g6IG	42,0 "
ØUL nn ØVN	42,0 "
cq de i1BK	42,7 "
61A gs SMUA	43,1 "
cq de f8RIC	43,2 "
cq de d7ZG	43,7 "
cq de øGP	44,1 "
60U gb Q1	44,3 "
cq i1DC	44,4 "
test de g6OU	44,6 "
test de g6IA	45,0 "
51U gf 8LU	45,3 "
8LF fg 5LZ	45,3 "
cq de f8TKR	47,7 "

De programma's van WGY worden tegenwoordig door drie K.G. stations heruitgezonden, nl. door 2XAD op 26.48 M., 2XAF op 32.79 M. en nog een derde

station op 21.7 M. De twee laatstgenoemde stations werken meest gelijk-tijdig. Met het controleren of iken van golfmeters moet men voorzichtig zijn, aangezien 2XAD éénmaal zijn golfengte als 22 M. opgaf, terwijl de werkelijke QRH 26.48 M. was. Om half twaalf 's avonds is 2XAF reeds zeer goed te volgen; men hoort dan lange reeksen koersen. De grootste sterkte wordt bereikt om ongeveer vijf uur 's morgens; op 3 lampen komt de muziek dan flink uit den luidspreker.

QRH-BUREAU.

d7MT.

d7MT, Mr. E. Poulsen te København. wordt met 5 watt geregeld in U. S. A. gehoord. De zender is een gekoppelde Hartley. Voor de plaatsspanning gebruikt hij de 400 volt D. C. van het net. De antennestroom wordt door een lampje aangegeven, dat in de 100 M. ééndraads is opgenomen. De afstemming is nogal vermoeiend en geschiedt als volgt. Wanneer het goed donker is, wordt de zender ingeschakeld en de seinsleutel vastgedraaid. De operator gaat dan naar beneden en loopt naar den overkant van de

straat. Daar kan hij n.l. zien of het lampje gloeit. Vervolgens rent hij eenige maten de trap op en af om het toestel bij te regelen, totdat een helder lichtje te zien is. Gezien de goede resultaten is hij zeer tevreden over deze manier.

Aanvankelijk had 7MT te kampen met storingen die hij bij zijn bureu verwekte, doch nu hij met D.C. of RAC werkt en bovendien met contra sigs tegen sleutelgeklik) is er behalve op juist 43.5 M. niets meer van hem te hooren. Binnenkort hoopt hij weer QSS proeven te doen en ieder rapport is zeer welkom.

N-POXX.

g-5TD.

Woensdagavond 1 Sept. hoorde ik om 20.40 G.M.T. op 44 M. zeer goede telephonie van g-5TD. QRK r9 op 2 lampen. Heel handig werden de roepletters in code met den mond gefloten. Dan volgden gegevens over zender, ontvanger en antennesysteem, waarna eenige grammofoonplaten werden gespeeld. g-5TD doet niet onder voor de keiharde g-2NM die 's avonds op precies 45 M. te hooren is.

N-ØPX.

Alle mededeelingen in deze rubriek blijven uitsluitend voor verantwoordelijkheid van de inzenders

EEN EENLAMPS PLAATSTROOM-APPARAAT MET DUBBELE GE- LIJKRICHTING.

De lezer zal onder het artikel, dat in het vorig no. onder dit opschrift verscheen, de onderteekening hebben gemist. Ofschoon nu de meeste lezers ongetwijfeld voldoende ermede bekend zijn, wie de importeur is van de Schrack-lampen en de Ferrix-transformatoren, moge hier nog even worden aangeduid, dat de onderteekening had moeten luiden:

HANDELMIJ. VAN SETERS EN Co.
Afdeling Radio. — Den Haag.

LET OP DE KWALITEIT UWER VASTE CONDENSATOREN.

Tot voor korten tijd werd in Nederland bij het bouwen van ontvangtoestellen, plaatstroomapparaten, enz. weinig acht geslagen op de hoedanigheid en kwaliteit der te gebruiken vaste condensatoren.

Werden de verschillende soorten lampen, spoelen, variabele condensatoren, enz. met elkander vergeleken en zorgvuldig uitgekozen, met de vaste condensatoren was dit minder het geval en werd dikwijls maar een of andere condensator genomen. En toch kan één enkele niet goed gekozen, of minder goede condensator de oorzaak zijn, dat een overigens goede en betrouwbare schakeling het bij iemand „niet doet” of „veel minder goed werkt dan bij een kennis.”

Gelukkig is men sinds het vorige seizoen ook bij het aanschaffen van vaste condensatoren heel wat kieskeuriger geworden. Dit feit mag wel als oorzaak beschouwd worden van de steeds stijgende vraag naar de thans ook in Nederland tot in de kleinste dorpen bekende **Hydra-condensatoren.**

De Elektrizitäts-Aktiengesellschaft Hydra-Werk te Berlijn (Bureau voor Nederland en Koloniën: C. E. B. den Haag) welke reeds sedert tientallen jaren condensatoren vervaardigde voor het telefoonbedrijf en andere doeleinden heeft zich de laatste jaren ook gespecialiseerd

in de fabricatie van vaste condensatoren voor gebruik in de radio-techniek. Zoo worden thans dank zij de jarenlange ervaring, gespaard aan de meest moderne fabricatie-methoden, door de E. A. G. Hydra-Werk radio-condensatoren aan de markt gebracht welke niet alleen aan de hoogste eischen voldoen, doch bovendien zeer matig in prijs zijn.

Neemt men daarbij nog het feit dat de Hydra-condensatoren in alle voorkomende capaciteiten en voor alle voorkomende spanningen geleverd worden (de zoo juist verschenen handelscatalogus voor het a.s. seizoen telt meer dan 100 verschillende nummers) dan kan het niet verwonderen dat men in bijna elke radiozaak deze condensatoren, voorzien van het hierbij afgedrukte fabrieksmerk, aantreft.

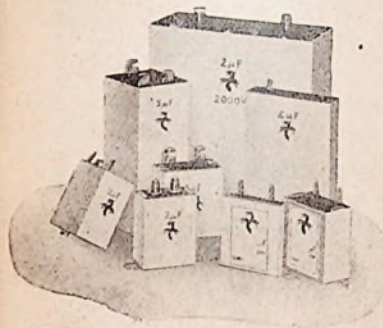

De Hydra-condensatoren worden voor radio-ontvangtoestellen geleverd in ca-

capaciteiten van 0,00011—4 μ F met een proefspanning welke thans ter verkrijging van een nog grootere zekerheid is opgevoerd tot 500 Volt gelijkstroom.

Naast de thans zooveel gebruikte normale Hydra-condensatoren voor plaatstroomapparaten tot capaciteiten van 10 μ F met een proefspanning van 500 Volt gelijkstroom is een nieuw type gekomen met een proefspanning van 500 Volt wisselstroom, waarvan elke afgeleverde condensator (behalve de verschillende controles welke op elken condensator voor het verlaten der fabriek worden toegepast) gedurende een volle minuut maximaal belast wordt.

Voor afvalkinrichtingen voor grooter vermogen worden condensatoren van 0,1—2 μ F geleverd met 1000 Volt proefspanning. Voor grootere capaciteiten en hoogere doorslagspanning wordt, evenals bij de zendcondensatoren, welke een gelijkstroomproefspanning van 2000 Volt hebben, door serie en parallelschakeling een condensatorenbatterij gevormd.

Tenslotte nog iets over de voornaam-

DE NIEUWE RUBRIEK EEN AANGENAME VERRASSING.

De nieuwe rubriek „Persdienst voor den Radiohandel” was een aangename verrassing. Indien men niet in het centrum woont, is het buitengewoon moeilijk, het hoe, wie en wat van vele nieuwe onderdelen te weten te komen.

Ik ben daarom ook zoo vrij, enkele opmerkingen te maken, waardoor, tenminste voor mij, de rubriek nog in waarde zou stijgen. Bij geen der besproken artikelen wordt een prijs genoemd. Kan aan de verschillende Firma's niet gevraagd worden, bij de nieuwe aangekondigde onderdelen de prijzen te vermelden?

Zou het verder niet mogelijk zijn allen te overtuigen van het onwenselijke om in een publicatie slechts enkele zinnen uit rapporten aan te halen, waardoor men van de werking van toestellen en onderdelen mogelijk een anderen indruk krijgt dan de werkelijkheid is. B.v. een rapport van den heer Ir. Mak, neem ik zonder meer als juist aan. Maar indien er slechts enkele zinnetjes uit worden aangehaald, is dit voor mij vrijwel waardeloos. Ik begrijp volkomen, dat dit een zeer lastige kwestie is, vooral, waar deze rubriek buiten verantwoordelijkheid van de Redactie valt, en wil dan ook niet meer doen dan er de aandacht op vestigen.

W. VAN LINGE.

Veendam.

ste cischen waaraan een goede blokcondensator moet voldoen.

10. De capaciteit mag niet te veel afwijken van de opgegeven waarde. Bij de Hydra-condensatoren wordt gegarandeerd dat de afwijking in geen geval meer dan 10 % bedraagt.

20. De maximale doorslagspanning moet bij het fabriceren voortdurend gecontroleerd worden. Van elke serie Hydra-condensatoren worden daartoe voor het verlaten der fabriek zgn. materiaalproeven genomen.

30. De dielectrische verliezen moeten zeer gering zijn. Bij de normaal uitgevoerde Hydra-condensatoren ligt de verlieshoek tusschen 20 en 30 minuten, gemeten bij een periodental van 50 resp. 800.

40. De isolatie-weerstand moet zoo hoog mogelijk zijn. Deze draagt bij de Hydra-condensatoren voor radio-toestellen en plaatstroomapparaten b.v. minstens 200 Megohm bij 1 μ F.

50. De ongevoeligheid voor weers- en temperatuurveranderingen moet zoo absoluut mogelijk zijn. Door moderne fabricatiesystemen wordt inwendige beïnvloeding door bovengenoemde oorzaken bij de Hydra-condensatoren niet alleen tot een minimum beperkt, doch totaal voorkomen.

C. E. B.

Den Haag, Laan van Meerdervoort 30.

VRAGENRUBRIEK

Stukken voor deze rubriek in te zenden op een afzonderlijk vel papier (of briefkaart) met opschrift „Vragenrubriek”.

Aartswoud.

J. L. — Uw idee lijkt voor het selectiever maken van een weerstandversterker wel aardig, maar de zaak wordt zeer ingewikkeld en we vrezen, dat het geheel bij afstemming heftig gaat genereren, zoodat nog neutrodyniseering noodig zou wezen. De schakeling der telefoon (luidspreker) op door U gedachte wijze gaat beter met een smoorspoel. De laatste lamp moet energie-leveren en een hooge weerstand in den plaatkring (die in de tusschenkringen heel goed is) belet dit.

Rotterdam.

P. V. — Levering van schema's ligt niet op onze weg. Uitvoering beschrijvingen voor zelfbouw van het bedoelde toestel vindt U in

Extra Radio Salon No. van R.-E. 1925 en in R.-E. 1926 No. 10, beide bij onze administratie nog verkrijgbaar.

Den Haag.

B. J. B. D. — Preciese maten kunnen we U niet geven, daar we hierover niet beschikken, maar misschien kunnen we U helpen door U een model te verschaffen.

J. S. — Wij begrijpen niet wat U nu eigenlijk bedoelt met de eerste helft van Uw schrijven. Uw antenne lijkt ons zeer voldoende voor een goed vierlampstoeleel.

J. W. H. v. d. M. — A 410 en Super Ampli zijn niet de meest geschikte voor weerstandversterking. Voor deze lampen zijn de door U gebruikte, betrekkelijk lage weerstanden

waarschijnlijk wel ook de meest geschikte. Om een weerstandversterker op plaatstroomapparaat te laten werken, is het door U gevonden middel van verlaging van één der weerstanden inderdaad noodig; over dit vraagstuk verscheen in September-No. van Radio-Nieuws een artikel van Ir. Mak.

Als 4de lamp in Koomans-ontvanger zal B 403 verbetering geven of RE 504. De B 406 is inderdaad te klein.

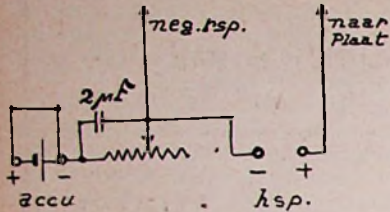
Een luidsprekende telefoon als door U gewenscht kennen we niet.

De verhouding der Pye-transformatoren is als door U gedacht.

Dordrecht.

J. C. M. — Een afbeelding van de schakeling van een weerstand om daarvan neg. resp.

af te nemen, voegen we hierbij. De Clarostat is uitstekend voor het doel en kost ongeveer 6 gulden.

Het branden op wisselstroom van ontvanglampen op zelfden transformator als gelijkrichtlamp plaatstroom-apparaat gaat niet. De in Uw bezit zijnde lampen zijn zeer geschikt voor wisselstroomvoeding. De proef daarmee ontraden we, tenzij U het systeem toepast van Ir. Jonker, beschreven in het Juli No. van Radio-Nieuws. We raden U aan, waar Uw accu nieuw is, de zaak nader te bestudeeren uit Januari-No. en Juli-No. Radio-Nieuws en uit R.-E. No. 14—16. Aan Uw ontwerp ontbreekt bijv. een verbinding van midden gloeidraad der met wisselstroom gevoede lampen naar min anodebatterij via den weerstand, waarvan neg. rsp. is af te nemen. Neg. rsp. R.-E. 054 moet $1\frac{1}{2}$ à 2 volt zijn.

Deventer.

A. P. M. v. d. H. v. O. — 1. Achter eenigszins ruime detectorlamp zeer goed bruikbaar. De wikkerverhouding staat meestal aangegeven met een cijfer: 2, 3, of 4 op het zwarte linnenpapier. Indien U een brug van Wheatstone heeft voor weerstandsmetingen, kunnen wij U wel een methode voor het meten van de verhouding aangeven.

2. Uw lampencombinatie is goed. Als laatste kunt U misschien beter een B 403 nemen.

Amateur. — Reiss microfoon wordt geïmporteerd door de firma Telefunken. Nauwkeurige beschrijving ons niet bekend. U kunt probeeren er bij voornoemde firma een aan te vragen. Het door U genoemde instrument is inderdaad zeer goed.

Oude-Pekela.

H. K. A. K. — 1. Apparaten om Uw batterij in zijn geheel te laden zijn niet in den handel. U zult in 2 of meer gelijke deelen

moeten splitsen. Verkrijgbaar bij R. S. Stokvis en Zn. te Rotterdam, C. E. B., Ch. Velthuisen, beiden te Den Haag.

2. Wij zijn niet gerechtigd daaromtrent een oordeel uit te spreken.

3. Wij raden het U af.

4. Wij weten niet of de lampen hiervan de groote tegenspanning kunnen verdragen.

Helmond.

C. B. — Deze gelegenheid bestaat alleen in Den Haag alwaar een luistersaer vereniging is opgericht, de N. R. L. V., die een technischen dienst georganiseerd heeft. Wend U tot het secretariaat v. Bleiswijkstraat 60, Den Haag.

Davos.

W. T. A. — De Marconitransformatoren zijn inderdaad zeer goed. Verhoudingen 1 : 2,7 en 1. 4.

Apeldoorn.

H. E. S. — 1. Wij kennen het geheim van die lamp niet, doch het is een gasgelijkrichter.

2. Hiervoor verwijzen wij U naar de in de beide voorgaande nummers besproken Philips- en Telefunkenlampen.

Wij geven de voorkeur aan de door den schrijver gevolgde methode.

Oosterbeek.

J. W. J. t. W. — Het door U ingezonden schema zal U wat zuiverheid betreft niet veel verbetering geven. Juist door weglating van elke terugkoppeling kan de zuiverheid opgevoerd worden. In zoverre is het door U gezonden schema beter, dat het gevoeliger is en dus de versterking minder hoog opgevoerd behoefte te worden, hetgeen natuurlijk kwaliteitsverbetering kan geven. Den antenne-condensator kunt U echter beter parallel dan in serie zetten. Dit verhoogt de selectiviteit.

Arnhem.

J. H. B. — 1. Er kunnen daarvoor vele oorzaken zijn, doch ter juiste beoordeeling zouden wij meer gegevens omtrent het verschijnsel moeten hebben, bijv. of het altijd plaats vindt of alleen op den rand van genereren, enz. Voor zover wij thans kunnen beoordeelen zal er een slecht contact in de lamp zelf of in den lampvoet zijn.

2. Waarschijnlijk geeft U te weinig anodespanning. Deze moet ca. 110 Volt zijn. De negatieve roosterspanning kan dan $4\frac{1}{2}$ Volt zijn.

Wartena.

S. v. d. Z. — Het is moeilijk van de door U bedoelde zaken zoo in 't algemeen te zeggen, wat het beste is. Indien U de geregelde zorg voor een accu-anodebatterij op U kunt nemen is dit de beste bron voor anodestroom. De lading moet bij voorkeur ongeveer eens per maand geschieden. Gelijkstroom laat zich niet optransformeeren.

Wij geven voorsnog de voorkeur aan lampgelijkrichters.

Gouda.

A. de J. — In de nummers 1, 5 en 11 van Radio-Expres van dit jaar vindt U de gevraagde schema's.

Wend U voor den Catalogus van Hart en Hegeman tot de fa. van Santen & Co., Den Texstraat 22 Amsterdam.

Zwijndrecht.

A. v. H. — U kunt de primaire vervangen door een met 3240 windingen en $0,2$ m.m. \emptyset , indien daar plaats voor is. Eenvoudiger is een kleine transformator 110—220 V. tusschen te schakelen.

Groningen.

F. — Een zekerheid gevend middel als door U bedoeld is ons niet bekend. U kunt de transformatoren natuurlijk wel aan proeven met hogere spanningen en grotere stromen, dan in normaal bedrijf voorkomen, onderwerpen. De voornaamste oorzaak is echter het achter blijven van zuurresten in de isolatie, die op den langen duur het koper aantasten.

Amsterdam.

J. G. W. — 1. Wij raden U de T antenne aan.

2. Het vermindert de effectieve antenne hoogte. U kunt beter het horizontale deel strak trekken en het verticale naspannen.

3. Hangt geheel van den bouw van Uw ontvanger af. Is door ons met geen mogelijkheid te voorspellen.

ADVERTENTIËN

KLEINE ADVERTENTIES.

Prijs 1—5 regels f 2,50; elke regel meer 50 cent, bij vooruitbetaling. Vraag en aanbod rubriek uitsluitend ten dienste van de amateurs, niet voor den handel.

Te koop: 4 lamps vervormingvrije ontv. gemont. met G. R. cond. Accurate knoppen, mahonie frontplaat en kastje. 2 speciale weerst. verst. lampen, Apex lange en Neutron korte golf spoelen. Huth. fjnr. spoelk. Geheel nieuw f 250.—
Brieven onder letter R. E. 31 aan het Bureau van dit blad.

Voor Radio-Amateurs.

TE KOOP AANGEBODEN, tegen elk aanmerkelijk bod, oude een-Phase-meters, 220 Volt, 5 en 3 Amp. Deze meters zijn met zorgvuldige plaatsing ook geschikt voor meting van het K. W. U. verbruik. Ook nog overcompleet een zeer goede draagbare IJKMETER, 220 Volt, 5 Amp.

Brieven onder letters E. K. bureau van dit blad.

VERVORMINGLOOZE VERSTERKING

BEREIKT MEN MET

MICAMOLD

WEERSTANDS KOPPELING.

3 trappen L. F aan elkander aangepast en gecontroleerd

Prijs f 19.00.

NEMEN WEINIG RUIMTE — GEVEN GROOTE VERSTERKING

Technisch en Radio Technisch Bureau

v. GELDER en LOOF.

Ged. Burgwal 22. Tel. 10161 DEN HAAG. (centrum stad).

Kent U dit Merk?

UWE RADIO-HANDELAAR OOK NIET?
VRAAGT U HET DAN EENS AANDE
RADIO-FRONTPLATEN FABRIEK

W.A. Ruder
Amsterdam

ELANDSGRACHT 12 TELEFOON 4423 B.

TUNGAR GELIJKRICHTER

(THE GENERAL ELECTRIC Co.)

Voor netspanning 125 Volt, laadstroom 3 cellen met 2 Amp., 6 cellen met 1 Amp., Anode - Accu. 12 t.m 48 cellen van ½ tot ¼ Ampère Prijs f 45.-.

Voor netspanning 220 Volt en verder als boven Prijs f 60.-.

B. T. H. LUIDSPREKER, type C 2 f 60.-.

BRANDES TABELTALKER f 25.-.

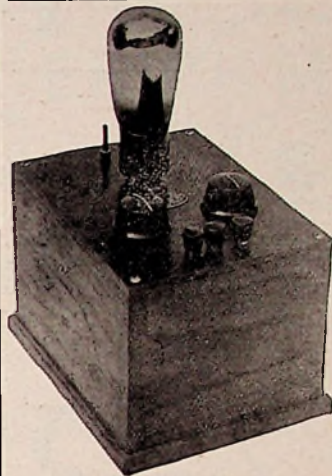
N. V. RADIOHANDEL „DIE HAGHE“
HEERENGRACHT 44a. — TELEFOON 14259.

's-GRAVENHAGE.

(Alleen Vert. voor Zuid-Holland).

Bezoekt van **6 tot 16 SEPTEMBER**
onzen **STAND 1040** op de JAARBEURS.
1ste Verdieping.

Firma RIDDERHOF & VAN DIJK
Radio-Apparaten-Fabriek ZEIST.

Plaatstroomapparaten
„AUDIOS“
Type EG 50

compleet met Philips
plaatstroomlamp No. 373
f 40.-.

Twee **CONTINU**
regelbare spanningen.
(met **ROYALTY** lek)
HANDELAREN
NORMAAL RABAT.

Radio-Techn. Handelsbureau

„HAVENED“

MARIASTRAAT 34
TELEFOON 72355
'S-GRAVENHAGE.

HET GEBRUIK VAN DE

Columbia
de batterij met de
lange levensduur

22½-45-60 v. ANODE BATTERY

MET FAHNSTOCK AFTAKKINGEN WAARBORGT U

- 1° 4voudige inhoud en capaciteit.....
- 2° 7voudige levensduur.....
- 3° minimale inwendige weerstand
- 4° absoluut zuiver geluid, vrij van kraken.....
- 5° maximale geluidsterkte.....

VRAAGT UW INSTALLATEUR, indien aldaar niet verkrijgbaar, bij **TECHNISCH BUREAU** v/h NIERSTRASZ, Plantaga Middenlaan 62, Amsterdam

RADIO

A. E. GERRETSEN
NASSAUKADE 338, AMSTERDAM, TELEF. 28711

-- ZIE ONZE 4-LAMPS ONTVANG-TOESTELLEN. --
-- 75 GULDEN. 3-LAMPS 65 GULDEN. --

STEEDS VOORRADIG:

ZENDONDERDEELEN

Koperband
Glascondensatoren
Schotelisolatoren
Schuifweerstand
Zendcondensatoren
Hittedraadmeters
Modulatie smoorspoelen

COMPLETE KORTE GOLF ZEND-ONTVANGERS

van af f190.-.

NED. RADIOHANDEL

DEN HAAG, Laan v. Meerdervoort 488, Tel. 32243

Het Draadloos Amateurstation

voor ontvangst van Telegrafie en Telefonie
door **J. CORVER.**

Zesde belangrijk uitgebreide druk.

behandelt in hoofdzaak detector- en lamp-
ontvangers, versterkers, antennes en de
voor meer gevorderde amateurs
noodzakelijke hulptoestellen.

Uitgave N. Veenstra, 's-Gravenhage.

Prijs: ingenaaid f 3.75, geb. f 5.—

WAT ZIJN DE VOORDEELEN VAN DEN NIEUWEN PHILIPS GELIJKRICHTER Nr. 450, SPECIAAL ONTWERPEN VOOR DEN RADIO-AMATEUR ?

- 1** Volkomen bedrijfszeker voor iederen leek.
De automatische stroomreguleator stelt de stroomsterkte steeds op de juiste waarde in, onafhankelijk van de batterijspanning.
- 2** Geschikt voor het laden van een 2-Volts cel, of een 4-Volts- of een 6-Volts-batterij.
- 3** Stroomverbruik uiterst gering.
- 4** Werking absoluut geruischloos.
- 5** Geen breukrisico, aangezien de lampen door een sterke metalen kap worden beschermd.
- 6** Lange levensduur.
- 7** Philips fabrikaat, dus een véér strekkende garantie.

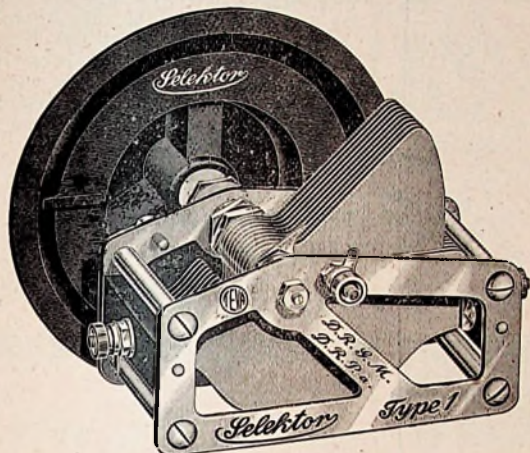
Vraagt de tienduizenden gebruikers hoe hun de Philips Gelijkrichter Nr. 327 of Nr. 450 (beide volgens hetzelfde principe gebouwd) bevalt en U koopt slechts een

PHILIPS

GELIJKRICHTER

„SELECTOR”

LOW = LOSS.

Waarom deze condensator te gebruiken?

OMDAT:

- 1e. Door gebruikmaking van messingplaten **de serie weerstand** geringer wordt.
- 2e. De geheele constructie op het Low-Loss systeem gebaseerd is.
- 3e. Door **conische** lagere geen speling tusschen vaste en draaibare platen op kan treden.
- 4e. Door bijlevering van een groote schaal (diameter 10 c.M.) **fijnregeling** op dezen condensator absoluut overbodig is!

Verkrijgbaar in capaciteiten van:
250 c.M. — 500 c.M. — 1000 c.M.
alléén zonder fijnregeling.

**VRAAGT UWEN WINKELIER OM DEZEN
PRIMA CONDENSATOR TE ZIEN!**

IMPORTEURS:

N.V. TEVA
AMSTERDAM.

REGULIERSGRACHT 73.
TEL. 35273.

Bezoekt onzen stand Nr. 21
op de Jaarbeurs te Utrecht.

RADIO GOLF

R. KUPERUS
VOORSTRAAT 75
TEL. 4355
UTRECHT

Specialiteit in Radio-Ontvangtoestellen en Onderdeelen.

ERICH MEYLER

DEN HAAG, TELEF. 32720

Fabriek van ISOLEERMATERIAAL
Rotterdam - Zwaanshals 121-125

EBONIET

In PLATEN en STAVEN
steeds uit voorraad
DIEPZWART - KLEURVAST - HOOGGLANS-GEPOLIJST

Kwaliteit: DE BESTE - Prijs: DE LAAGSTE

Levering Uitsluitend aan den Handel.

Brown

Luidsprekers

Aan den naam BROWN is zulk een reputatie van volmaakte afwerking verbonden, dat toekomstige koopers reeds vooruit weten dat elk model zal voldoen aan iederen eisch voor geluidsvolume, zuiverheid van toon en uiterlijk.

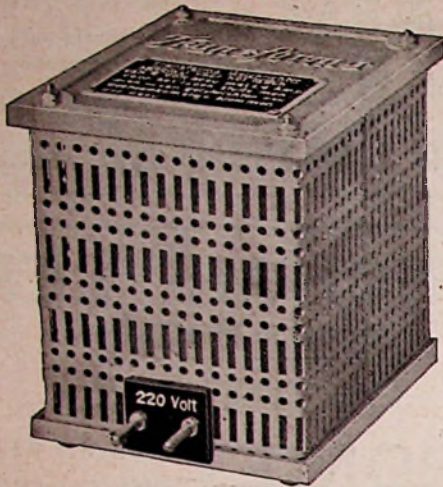
**Alleenvertegenwoordiger
voor Holland en Koloniën:**
T. B. Hooghoudt
Spuistraat 71, Amsterdam

RADIO-UMSCHAU.

Het lievelingsblad van alle Radio-vrienden.
Uitgebreide Textinhoud. — Binnen- en Buitenlandsche programma's.
Prijs per ½ jaar (13 afl.) 5,20 M. + 1,50 M. verzendkosten.
Proefnummer kosteloos.
Verlag der Radio-Umschau te Frankfurt am Main.

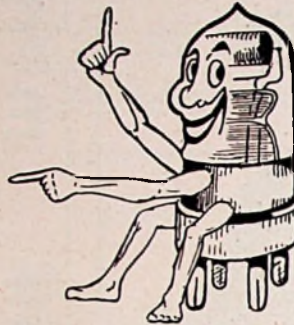
BANDEN RADIO-EXPRES 1925.

Prijs: f 1.40 afgehaald, f 1.55 franco per post. Levering uitsluitend ná inzending van het bedrag aan het bureau van Radio-Expres:
LAAN VAN MEERDERVOORT 30, DEN HAAG.

DE NIEUWE TRANSFORMA ACCU-GELIJKRICHTER

(Type B)

geheel compleet **f 24.-**

is speciaal geconstrueerd voor het laden van één accu van 4 Volt bij 1.4 Amp. De afmetingen bedragen $10.5 \times 12 \times 12$ cm. De gelijkrichter is voorzien van 'n gelijkrichtlamp en een vasten weerstand. De kleine gelijkrichter belooft EEN SUCCES te worden voor het a.s. Radio-seizoen.

Stroomverbruik slechts 30 Watt.

Prijs geheel compleet f 24.-

-- Levering uit voorraad --

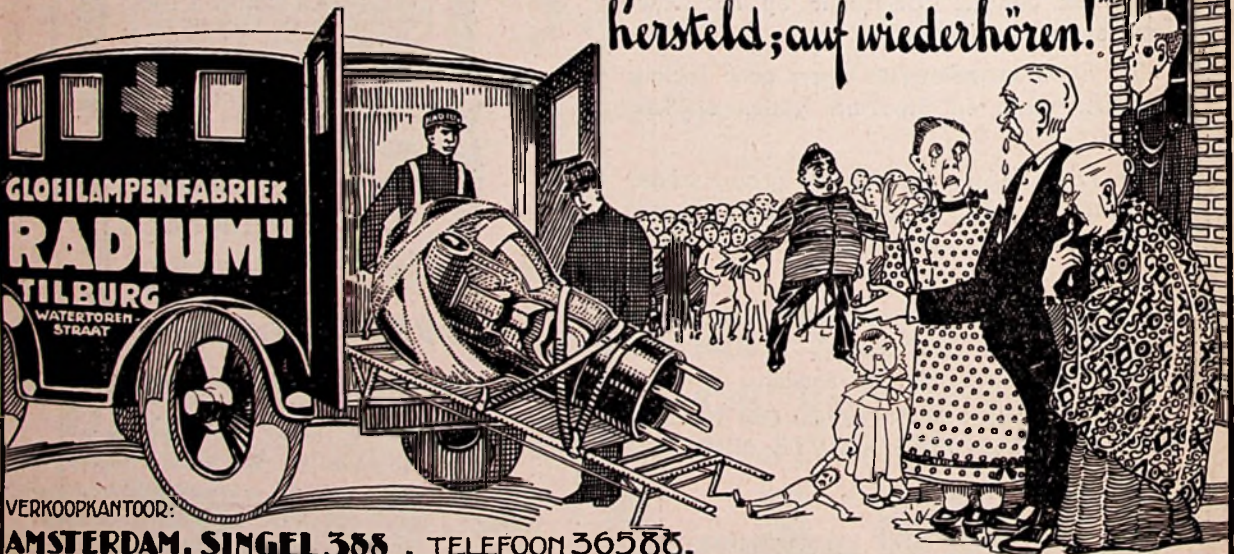
NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP TECHNISCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

„Detha”

DAMRAK 62 (BEURSGEBOUW)

AMSTERDAM -- TEL. 48222

„Waarom tranen? In 8 dagen ben ik immers weer hersteld; auf wiederhören!”

VERKOOPKANTOOR:

AMSTERDAM. SINGEL 388 . TELEFOON 36588.

Elke Radiolamp kan volmaakt hersteld en veranderd worden!

ZELFS WANNEER DE BOL GEBROKEN IS! DE PATIENT WORDT KOSTELOOS THUISGEBRACHT

MET GEWOON WATTVERBRUIK f 1.50 - MET MINIMUM WATTVERBRUIK f 2.. GROOTE TYPES f 3..

BALTIC-PRIJSVRAAG.

De door ons in den handel gebrachte BALTIC RADIO WERKTEEKENINGEN zijn door vooraanstaande Zweedsche Radio-experts ontworpen en beantwoorden dan ook aan alle eischen der Radio-techniek.

Toch heeft vrijwel elk land zijn eigenaardige bouwwijze en daar het onze taak is, aan de schitterende BALTIC-RADIO-Onderdeelen ook in Nederland de populariteit te verschaffen, die zij overal elders genieten, hebben wij besloten eens

PRIJSVRAAG uit te schrijven voor een NEDERLANDSCH VIERLAMPS TOESTEL.

Wij wijzen er op, dat dus het bekende Koomans-schema, al of niet met inductieve antenne-koppeling hiervoor in aanmerking komt, doch dat ook elk ander schema, mits in Nederland ruimschoots bekend en toegepast, gekozen kan worden.

De hoofdvereischen zijn: goede resultaten, zoowel op de lange, als op de korte omroepgolf; voldoende selectiviteit, om b.v. HILVERSUM van KONIGSWUSTERHAUSEN, DAVENTRY van RADIO-PARIS volkomen gescheiden te houden.

Als prijzen stellen wij ter beschikking:

- Een eerste prijs van **HONDERD VIJFTIG GULDEN.**
- Een tweede prijs van **VIJF EN ZEVENTIG GULDEN.**
- Een derde prijs van **VIJF EN TWINTIG GULDEN.**

VOORWAARDEN.

Art. 1. Deelnemers aan dezen wedstrijd moeten verklaren, dat zij de montage zelf ontworpen en eigenhandig uitgevoerd hebben, voorts, dat zij amateur zijn en noch als eigenaar, noch als employé of werknemer in relatie staan tot eenige commercieele Radio-onderneming.

Art. 2. Het toestel, waarmede wordt deelgenomen moet franco worden ingezonden bij ons hoofdagentschap BALTIC Noordeinde 107/109 DEN HAAG vóór of op den 15 October 1926 en wel zoodanig gemonteerd, dat het toestel, na het inzetten van spoelen en lampen en na aansluiting aan normale antenne-, aarde- en batterij-verbindingen, zonder meer beproefd kan worden. Het toestel moet vergezeld zijn van eene correcte schema-teekening en van een verzegelde enveloppe, die van buiten voorzien is van een motto of kenmerk ook voorkomende op het ingezonden toestel en bevattende naam en adres van den inzender, benevens de verklaring, voorgeschreven in Art. 1.

Art. 3. Het toestel moet gebouwd zijn van BALTIC-RADIO-ONDERDEELEN, uitgezonderd lampen, spoelen en roosterlek. Alle Batterij-aansluitingen dienen te geschieden door BALTIC Contactstrook en Batterijstop KL en BP. Op de frontplaat zijn bij voorkeur alleen de bedieningsknoppen gewenscht. Het materiaal voor de frontplaat, alsmede de afmetingen zijn geheel vrij. Er zal worden

gelet op gunstige plaatsing, korte verbindingen, sierlijke vorm en oorspronkelijkheid, terwijl de inbouw in een kastje niet verplicht is. De verpakking moet voor terugzending bruikbaar zijn.

Art. 4. De volgende Heeren hebben zich bereid verklaard als juryleden te fungeeren: 1. de heer J. CORVER te 's-Gravenhage

2. de heer Ir. MAK te 's-Gravenhage
terwijl de Hoofdvertegenwoordiger der A. B. Baltic voor Nederland als derde zal optreden. Het oordeel der jury is definitief; zij zal het recht hebben, prijzen niet toe te kennen, te vereenigen of te splitsen, al naar gelang de verdiensten der inzendingen daartoe aanleiding geven.

Art. 5. Aan bekoonde deelnemers zal, behalve de prijs, het voor hunne inzending gebruikte Baltic materiaal in natura worden gerestitueerd. De bekoonde toestellen zullen mogen worden tentoongesteld in Radio-Salons en bij Clubs of Afdelingsvergaderingen der N. V. V. R., terwijl de A. B. BALTIC het recht heeft van deze constructies gebruik te maken als grondslag voor specifiek Hollandsche Bouwteekeningen. Na dit gebruik zijn de toestellen weder ter beschikking der inzenders.

Art. 6. Omtrent alles, waarover deze voorwaarden niets bevatten, beslist de Jury.

Het **BALTIC-HOOFDAGENTSCHAP DEN HAAG, NOORDEINDE 107-109** verzendt op aanvraag geïllustreerden Catalogus; Levering uitsluitend door den Handel.

MARCONI

Ideaal Jr. de beste laagfrequent Transformator van de wereld.

PRIJS f17.—

NEWAY

De nieuwste en de beste low loss Condensator. DIE MOET U ZIEN!

UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

P. GEERVLIT - AMSTERDAM

Oude Spiegelstraat 3 - Telef. 37728

RADIO TECHNISCH BUREAU
HERM. VERSEVELDT
PIET HEINSTRAT 87, DEN HAAG.

Ons nieuwste ontvangtoestel

„HERMEVA DE LUXE”

munt uit door **zuiverheid** en **storingsvrijheid**. Komt U eens luisteren? Zonder eenige verplichting demonstreeren wij U gaarne van 11 uur 'smorgens tot 9 uur 's avonds.

N.B. Onze Zeekring „Piet Hein” is een reusachtig succes!!

RAYTHEON LAMPEN

VOOR PLAATSTROOM APPARATEN

Bijna onbegrensde levensduur; zeer groot vermogen!

(Zie redactioneel artikel „Radio-Ezpres” No. 33, 13 Aug. jl.)

IMPORTEURS:

Radio Import A. A. Posthumus
BAARN.

HET PLAATSTROOMAPPARAAT G P

is het

plaatstroomapparaat voor groot vermogen

Het is speciaal bestemd voor gebruik met de

RAYTHEON GLOEIDRAADLOOZE GELIJKRICHTERLAMP

en levert hiermede een energie van:

8 à 9 Watt (150 Volt bij 60 m.A.)

dus onder alle omstandigheden voldoende voor de meest anodestroom verbruikende lampencombinaties.

Door de bijna onbeperkte levensduur van de Raytheon lamp zijn de bedrijfskosten van dit apparaat zeer gering.

(Bovendien is dit apparaat ook zeer geschikt voor serievoeding der gloeidraden met gelijkgerichten wisselstroom volgens het systeem van Ir. Jonker, zie Radio-Nieuws van 1 Sept. 1926.)

VRAAGT PROSPECTUS MET SCHEMA VOOR CONSTRUCTIE ETC. BIJ

Handelsmaatschappij VAN SETERS & Co., Nassau Ouwkerkstraat 3, Den Haag.

MOERKERK

Onze typen

BIV en BV voldoen aan alle eischen die aan werkelijk 1^e klasse toestellen mogen worden gesteld.

FIRMA W. BOO/MAN
97 WARMOE//TRAAAT TEL 49103
AMSTERDAM

Radio Technisch Bureau „Broadcast”

Sonostr. 75, Den Haag. - Telef. 54604 - Giro 106640

Prijsberekening van een degelijke 4-lamps ontvanger.
(1 hf., 1 det. en 2 L. f.)

1 Eiken kast met opklapbaar deksel inclusief grondplank	f 8,25
1 frontplaat 20 x 40	3,60
1 E. A. G. condensator 1000 cM. zond. fijnr. met knop	4,60
1 Idem 500 cM. met fijnr. en knop	5,90
3 Spoelhouders met handle	f 4,40 of 2,80
1 stel Apex spoelen	10,-
4 gloeidr. weerstanden te kwaliteit	6,-
2 transformatoren naar keuze (1,3 en 1/5)	12,-
4 lampvoetjes te kwaliteit	f 2,- of 3,-
6 eboniëten aansluitklemmen m. stekkergat	1,14
1 lekrijke roostercond. en 1 tel. cond. Inglen	2,75
1 serie-parallel en 2 verst.-onverst. schak.	2,40
1 Loewe lekweerstand en houder	1,45
1 negatieve rooster spanning batterij	1,25
4 telefoonbussen	0,24
6 M. montagedraad	0,90
1 telefoon 2 x 2000 Ohm	6,-
1 Varta accu 27 A.U. geladen	11,08
1 Pertrix anodebatterij 90 Volt	10,-
3 Philips' A lampen en 1 B lamp	22,50
	f 114,66

Bij bestelling wordt het schema gratis verstrekt.

Wenscht U zich een toestel aan te schaffen?

Wees dan op Uw hoede?

Verzoek Uw leverancier nog tijdig een demonstratie met het

„SELECTA” ontvangtoestel.

Kwaliteit en eenvoud zullen U spoedig doen besluiten. De prijs van dit standaard-toestel van degelijk Hollandsch fabriek bedraagt exclusief toebehooren slechts

f 130.-.

Levering uitsluitend aan den handel.

HAAGSCHE RADIO ONDERNEMING
SMITSTRAAT 153, DEN HAAG.

Vierlamps toestel f 75.-, 3 jaar garantie, ook op termijnbetaling.

LISSEN en overige eerste klasse onderdelen ruim voorradig.
LEVERING OOK AAN DEN HANDEL.

Vraagt onze gratis prijscouranten.

ANDERSEN & POLAK — AMSTERDAM

P. C. HOOFTSTRAAT 40 — Telefoon 26587.

DE „CORONA-PHON” 2.1.2.

HET RADIO-TOESTEL VOOR U

Zonder Antenne

Zuivera weergave

Slechts 5 lampen

Stofdicht meubel

De Toonzaal in ons Fabrieksgebouw is voor Demonstraties open van 11 v.m. tot 9 uur n.m.

NAAMLooZE VENNOOTSCHAP

„IDZERDA-RADIO”

Telefoon 32584

BEUKSTRAAT 10

Traml. 3, 12, 14

bij Valkenboschplein